

COMPETENCY BASED ASSESSMENT

MODEL QUESTION PAPERS

Key Stages 3

Department of Curriculum & Professional Development

Ministry of Education

Bhutan Council for School Examinations & Assessment

August 2021

FOREWORD

The COVID 19 pandemic has been both ravaging to the lives of people and springboard for numerous ramification of changes in the thinking culture and of doing things differently across face of the earth. The education system is under immense pressure for change in terms of rethinking of meaning and purposes of education for the 21st century learners and the society. This entailed the vigorous rethinking and reformation in education in aligning the curricular initiatives to realizing the aspiration of the Royal Kasha 17th December 2020. The reformation attends to the diverse needs of learners and the society. The prominent school of thought in education that makes educational process dynamic and versatile is competency-based education. Through its experiential learning approach, teachers facilitate learners to generate new knowledge, create new ideas and innovate new things to solve individual's life and society related problems and issues.

The shift in the purpose of education from the knowledge-based learning to competency based education warrants the need for change in the concepts and practices of gauging the learning outcomes of learners. The fundamental areas of competency include intellectual, social, emotional, and physical, informed by the conceptual knowledge and understanding of the learning content. This complex learning outcome is generally manifested during the course of learning; the summative assessment cannot do justice in assessing the holistic learning and development of learners. Therefore, the competency-based education commensurate with the competency based assessment with competency based test items.

As a joint effort of Department of Curriculum and Professional Development (DCPD), and the Bhutan Council for School Examinations and Assessment (BCSEA), sample competency based assessment (CBA) model question papers are developed for all subjects for key stages 2, 3, 4 and 5 for classes 6, 8, 10 and 12. This is mainly to set clarity among teachers on the understanding and practices of competency-based education and competency based assessment implementers, so that the quality of education is ensured by reliable and authentic assessment practices.

This sample CBA booklet provides suggestive use of skills for setting competency based test items across all subjects. Being mindful of assessment to provide equity for learners to demonstrate their capabilities and potentials, diversity in question types and question context is one of the key features. Drawing lessons from how the sample question types are written, it is envisaged that teachers are empowered to develop CBT in their respective subjects for testing their students.

We wish all the teachers and learners an enriching journey of learning.

(Kinga Dakpa)

DIRECTOR GENERAL

INTRODUCTION

The new curriculum grounded on the competency-based education has been implemented from the 2021 academic session. It empowers learners with the intellectual, social, emotional and behavioural competencies and transversal skills for holistic development as nationally rooted and globally competent individuals. It is an attempt to transform the “product” based education to “process” based learning through the pedagogy that emphasizes on learning of “how” than on the teaching of “what”.

The Instructional Guide (IG) for the new curriculum is a transformative instruction that facilitates competency-based learning through experiential learning approaches. Learners are engaged in diverse learning experiences of exploration, investigation, analysis, and synthesis to generate new knowledge and create innovative ideas of solving problems and of doing things differently. This approach driven by digital technologies is vital towards bridging the gap between the “classroom” teachings and learning with the “life realities” outside the classroom. It narrows the gap between the taught and learnt knowledge and skills with the immediate challenges and opportunities in their immediate environment and in the world. This makes learners aware and sensitive to the social, political, economic, spiritual and global opportunities and challenges. Concurrently, assessment practices should ensure that learners’ performance is assessed objectively with appropriate tools, and gauge the quality of education and relevancy of educational resources. Inevitably, the competency based learning approach necessitates the review and revision of assessment practices and grading system and justify the elements of assessment in practice.

Assessment in our school system consists of formative and summative assessment. While the Continuous Formative Assessment (CFA) is to help learners improve their learning through rigorous authentic assessment and feedback and interventions, examinations are a summative assessment process, where candidates can showcase their in-depth knowledge and proficiency in a given subject or topic. The goal of a summative examination is to evaluate the learner learning at the end of the course, and they could be the end of semester examinations or annual examinations. Other types include, preparatory examination, targeted to those who are scheduled to sit for high stakes examinations.

In order to align the examinations policies and practices with the new curriculum, the examinations practices in terms of weighting and duration of examinations for all key stages are reviewed taking into consideration of learner’s age group and individual differences. The common concern and issue of coverage of syllabus due to the decrease in examination writing time is addressed through the CBT items. By the genesis of competency-based assessment, a few competency based test items can gauge wide range of conceptual knowledge, social and physical competencies of students.

Weighting and duration of examinations

Numerous studies reveal that the:

- i. lengthy test time may cause subjective fatigue that generally inhibits students in performing well in test, consequently less accurate assessment outcomes.
- ii. average number of test, test items, and time are progressive from lower to higher grades.
- iii. average international test time for lower grades is equivalent to one instructional time, and one and half hours for higher grades. Internationally, there is an evolving practice of reducing the current test time of maximum three hours to ninety minutes.
- iv. international emphasis is on “shorter and fewer” number of test and test items, which can yield equally accurate and quicker test results.
- v. average international test questions is five to ten for undergraduate students.

Based on the above premises, the weighting and duration of examinations for key stages 2 and 3 were amended based on the proportion of CFA with the Summative examinations (SA) for the respective key stages. Unit tests or class tests shall be used for diagnostic assessment, and it shall not be deemed as part of the CFA. The paper weighting and duration for key stages 4 and 5, however, remain status quo owing to the mandatory highstakes examinations at the end of these key stages.

Weighting and duration of examinations shall be as the following

Key Stage	Subjects	Written Examination full marks)	Time (Hr)	Conversion Term I (in %)	Conversion Term II (in %)
II	Dzongkha	60	1.5	20	20
	English	60	1.5	20	20
	Mathematics	60	1.5	10	30
	Science	50	1	15	15
	Social Studies	50	1	15	15
	ICT	40	1	10	10
III	Dzongkha I	80	2	30	30
	Dzongkha II	80	2	30	30
	English	80	2	30	30
	Mathematics	80	2	25	35
	Science	70	1.5	20	20
	ICT	50	1.5	10	20
	History	70	1.5	15	25
Geography	70	1.5	20	20	
IV	Dzongkha I	100	3	35	35
	Dzongkha II	100	3	35	35

	English I	100	3	35	35
	English II	100	3	35	35
	Mathematics	100	3	35	35
	ICT	100	2	20	20
	Physics	100	2	30	30
	Chemistry	100	2	30	30
	Biology	100	2	30	30
	History	100	2	25	35
	Geography	100	2	30	30
	Environmental Science	100	2	30	30
	AgFS	100	2	20	20
	Economics	100	2	30	30
	LCSC	100	3	25	45
	TVET Paper I	50	1	5	5
TVET Paper II	100	3	25	45	
V	Dzongkha I	100	3	40	40
	Dzongkha II	100	3	40	40
	English I	100	3	40	40
	English II	100	3	40	40
	Mathematics	100	3	40	40
	ICT	100	3	20	30
	Physics	100	3	35	35
	Chemistry	100	3	35	35
	Biology	100	3	35	35
	History	100	3	30	40
	Geography	100	3	35	35
	Commerce	100	3	30	30
	Accountancy	100	3	35	35
	Media Studies	100	3	30	30
	Environmental Science	100	3	35	35
	AgFS	100	3	25	25
	Economics	100	3	35	35
	Rigzhung (LCSC)	100	3	30	50
	Rigzhung	100	3	40	40
	TVET Paper I	50	1	5	5
	TVET Paper II	100	3	25	45

Examination Test Items

With the main objective of helping teachers in the design and writing of CBT items, subject specialists from the BCSEA and DCPD through consultation developed the CBT items for all subjects for each key stages terminal classes.

The development of sample CBT papers in all subject is informed by the curriculum frameworks and following broad underlying principles:

- i. All the test items are CBT based on the concepts and principles of competency based curriculum and assessment.
- ii. Question pattern differs across the subjects as informed by the subject nature and the corresponding characteristics.
- iii. Understanding that assessment is giving students the opportunity to display their abilities and potential, not as punishment, and that each of them have individual differences in learning style, diversity in question types is emphasized. This is also to uphold the inclusive education principles and the philosophy of education for all.
- iv. The development of the CBT items initiate with the drawing up of test blueprint followed by the writing of sample papers aligned with the paper format commonly used by the examination body, e.g. BCSEA.
- v. The weighting and duration for writing examination paper are informed by changes made in the above table.
- vi. The test items or tasks in the paper are generally contextualized to a wide range of settings.
- vii. The CBT items are designed to deploy multiple intellectual, social and physical skills in solving the challenging tasks.
- viii. Adopt a thematic approach to writing test items so that maximum conceptual knowledge, skills and values judgment in the subjects are assessed with less number of test items.

**MODEL QUESTIONS FOR ALL SUBJECTS FOR
THE KEY STAGE 3**

DZONGKHA

། རྫོང་ཁ་འབྲི་ཤོག་དང་པ་ །
སློབ་རིམ་ ༥ ། ༢༠༡༩༡

རིག་ཅུལ་ལྷོགས་གྲུབ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་དབྱེ་སྟོན་འབྲི་ཤོག།

ཚེས་ཚུལ་ རྫོང་ཁ། སྐྱགས་སྟོན་ ༥༠ །

སློབ་རིམ་ ༥ ། ། དུས་ཡུན་རྒྱ་ཚུལ་ ༥ །

མིང་ _____ ། ཡང་ _____ །

སློབ་ལྷན་ _____ ། སློབ་ཚན་ _____ །

རྫོང་ཁག་ _____ ། _____ །

སྐྱགས་བཀོད་ཤོག།

དོན་ཚན།	སློབ་ཀྱི་ བྱིན།		སློབ་ཁྲིམས་ཀྱི་ རྒྱ་ལྷོག་དང་ ཡི་གུའི་སློབ་སྦྱོར།								
	འབྲི་ཚུལ།	ཡིག་འགྲུལ།	རྒྱ་ལྷོག་གི་འཇུག་པ།		ཡི་གུའི་སློབ་སྦྱོར།						
དེ་ལ།			ཀ། གདམ་ཁ།	ཁ། ལན་བྱང།	ཀ། ལན་གདམ་ ཁ།	ཁ། ལན་བྱང།	ག། མཐུན་ སྦྱོག།	ང། བདེན་རྒྱུན་ ཕྱི་ལོ།	ཅ། རྫོང་ཚིག་ གདམ་ཁ།	ཆ། ཚིག་ མཛོད།	སྟོན།
སྐྱགས་ཚད།	༡༥	༡༠	༤	༦	༥	༡༠	༥	༥	༡༠	༡༠	༥༠
སྐྱབ་སྟོབ་པ།											

འོག་གི་བཀོད་རྒྱ་རྒྱ་ ལེགས་ཤོམ་སླེ་ ལྷག་སླེ་བཟླ།

༡. ཉེ་མ་ རྒྱ་མ་ ༡༥ གི་རིང་ལུ་ ཡི་གུ་མ་བྱི་བར་འབྲི་ཤོག་འདི་ ལེགས་ཤོམ་སླེ་ལྷག།
༢. དི་བ་ལྷག་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ ལན་བྱི་ཞི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུན་རྒྱ་ཚུལ་ ༥ འཐོབ།
༣. འབྲི་ཤོག་འདི་ནང་ལུ་ དི་བ་སློབ་ཚན་གཉིས་སླེ་ཡོད། སློབ་ཚན་ ཀ་ བྱི་ཞི་དང་ སློབ་ཚན་ ཁ་ རྒྱ་ལྷོག་ཨིན།
༤. སློབ་ཚན་ ཀ་ ལུ་ནང་གསེས་གཉིས་ཡོད། དང་པ་འབྲི་ཚུལ། གཉིས་པ་ཡིག་འགྲུལ།
༥. སློབ་ཚན་ ཁ་ ལུ་ནང་གསེས་གཉིས་ཡོད། དང་པ་རྒྱ་ལྷོག་གི་འཇུག་པ། གཉིས་པ་ཡི་གུའི་སློབ་སྦྱོར།
༦. དི་བ་སོ་སོའི་སྐྱགས་འདི་རྒྱ་ ལ་གསལ་སླེ་ གྲུག་གདམ་ནང་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད།
༧. དི་བ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ བཀོད་རྒྱ་ལ་གསལ་སླེ་ བཀོད་ཡོད་མི་རྒྱ་ ལེགས་ཤོམ་སླེ་ལྷག་སླེ་ ལན་མ་འཛོལ་བར་བྱིས།
༨. དི་བའི་ལན་རྒྱ་ མཐོགས་སུ་ཅིག་སླེ་བྱིས། དེ་འབད་མང་། ཡིག་བཟོ་བཏོན་ཏེ་ ཉིང་སངས་ས་སླེ་བྱི་དགོ།
༩. འབྲི་ཤོག་སོ་སོར་ ལ་ལུ་གཏང་ཞི་དང་ ཤོག་ལེབ་སློབ་ཞི་རྒྱ་ལེབ་མི་ཚོག།
༡༠. འབྲི་ཤོག་འདི་ འཇུག་ཚི་ཚི་བཟོ་ཞི་གི་དོན་ལུ་ ཐིག་འཐོན་ཞི་དང་ ཚོན་སྐྱུག་གིས་བྱི་ཞི་ དེ་ལས་ བཀོད་རྒྱ་དང་མ་འཇུག་ལེབ་འདི་ བར་དང་རི་རྒྱགས་རྒྱ་ ག་ཞི་ཡང་བྱི་མི་ཚོག།
༡༡. ཚོན་སྐྱུགས་ཁང་ནང་ལས་ ཐོན་མ་འཐོ་བའི་ཉེ་མ་ དི་བ་རྒྱ་གི་ལན་ཚར་མ་ཚར་རྒྱ་ བཟླ་ཞིབ་འབད་དེ་བཟླ།

ཇི་བུད་པ།

འབྲི་ཚུལ།

སློབ་ལམ་ ༡༥ |

བཀོད་མྱ། འོག་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ ཉོན་ཚན་ ༣ ལས་ ག་ཅིག་ག་དམ་འ་རྒྱབ་སྟེ་ ཚིག་འབྲུ་ ༢༠༠ ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་གི་དགོཔ་ཨིན།

- ༡. ག་ཉུང་དང་མི་སེར་ལུ་ ཐུ་དམ་ཚིག་དང་ ལས་རྒྱ་འབྲས་གཅི་བོར་བཏོན་ཏེ་ ཡུག་ཉུ་དགོཔ་པའི་སློར་ལས་ འཆར་སླང་འབྲི་ཚུལ་ཅིག་ བྲིས། ། ། རྒྱས་ལ་ ཚུལ་།
- ༢. རྒྱུ་ལྱི་མི་ཚོ་ནང་ ཉམ་ཡང་བརྗེད་པར་མངས་པའི་ ཆ་རོགས་འཆམ་ཏེ་ག་ཏེ་ཅིག་དང་ ཡུད་ཡོད་པའི་སློར་ལས་ ལོ་རྒྱས་འབྲི་ཚུལ་ཅིག་བྲིས། ། ། རྒྱས་ལ་ ཚུལ་།

ལན།

བཀོད་རྒྱ། འོ་བ་གི་ཡིག་འགྲུལ་གྱི་དོན་ཚན་ ༢ ལས་ ༡ གནམ་ལ་རྒྱབ་སྟེ་ གྲི་དགོཔ་ཨིན།

། ། ལག་ལེན།

༡) རྒྱུ་ར་ གུན་གསལ་འབྲིང་རིམ་སློབ་ཟུལ་འོ་བ་མ་གི་ སློབ་རིམ་༢ པའི་སློབ་ཕུག་ སངས་རྒྱལ་ཨིན་མ་བཟོ་སྟེ་ དྲངས་ཚུ་
སློབ་ཟུལ་རྒྱུ་ར་ལ་དོད་པའི་ ཆ་རོགས་ ལེགས་ལུན་ལུ་ སློབ་ཟུལ་འོ་བ་གནས་ཚུལ་ཚུ་བཟུགས་ཏེ་ གཏང་ཡིག་ཅིག་བྲིས།

གཏང་ཡིག་ནང་ལུ་ རྒྱུ་ར་དགོཔ་པའི་གནད་དོན་ཚུ།

- ✓ གཏང་ཡིག་འབྲི་སའི་ལ་བྱུང་དུཔ་ འབྲི་མི་རུ་གི་ལ་བྱུང་ཚུ་ཚུད་དུ་གོ།
- ✓ གཏང་ཡིག་གྲི་དགོཔ་པའི་ གཏན་དེ་ཉེ་ལ་གསལ་ལ་མེ་ ཚུད་དུ་གོ།
- ✓ སློབ་ཟུལ་ལུ་ཚུམ་ ཚུད་དུ་གོ།

༢) རྒྱུ་ར་ གངས་རི་བའ་སློབ་ཟུལ་ཆེ་བའི་ སློབ་ཕུག་ རིགས་བཟང་ཨིན་མ་བཟོ་སྟེ་ ལལ་སྦྲང་ལྷམ་གནས་བཏན་ལུ་ སློབ་
ཕུག་ཚུ་ལུ་ ཚོས་བཤད་ཅིག་གནད་དགོཔ་པའི་སློབ་ལས་ ལུ་ཡིག་ཅིག་བྲིས།

ལུ་ཡིག་ནང་ལུ་རྒྱུ་ར་དགོཔ་པའི་གནད་དོན་ཚུ།

- ✓ ཚོས་བཤད་ཅིག་གནད་དགོཔ་པའི་དམིགས་ལུ་ལལ་ལ་གསལ།
- ✓ ལལ་ལེན་ལུ་གི་ཚུམ་གྲངས།
- ✓ ས་གཏན།
- ✓ དུས་ཚོད།

ལན།

རྫི་བ་གསུམ་པ།

སྐད་ཡིག་གི་འཇུག་པ།

(སྐྱགས་ ༡༠)

༡)

ལན་གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་རྫི་བ།

༡༤༽

འོག་གི་ རྫི་བ་རེ་ལུ་ལན་ ཀ་ཁ་ག་ང་༤ རེ་ཡོད་ས་ལས། ལན་ངོ་མ་འདི་ གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ཀ་ཉིགས་གུ་ སྐོར་ཐིག་
○ འདི་བརྒྱུམ་བཀའ།

༡) ལས་ཚོགས། ཟེར་མི་འདི། ལུ་འབད་ནི་གི་ རང་དབང་བྱེད་པ་པོ་ལུ་ .....ཅིག་ལུ་ གོ་མ་ཨིན། རྫི་བ་ཤེས་པེ༽

- ༡ ཡོད་མི་
- ༢ མེད་མི་
- ༣ ཡོད་མི་དང་མེད་མི་
- ༤ འཕམ་ལ་འཕམ་ཡོད་མི་

༢) རྣམ་མཁའ་ཡངས་པའི་ཕོ་བྲང་ལས། ཟིམ་ཟིམ་ཆར་པ་གི་བདུད་ཅི་བབས། རྒྱ་གར་ཤར་གྱི་མ་བྱང་། ཉིང་ལས་
དགའ་བའི་ཕོ་ཅིག་ ..... ། ཟེར་ཚུད་དགོཔ་ཨིན། རྫི་བ་ཉོགས་པེ༽

- ༡ འབྲུམ།
- ༢ འཆམ།
- ༣ འབྲུམས།
- ༤ འཆམས།

༣) མིང་གཉིས་ཅེག་ལས་ འགྲུབ་མི་འདི་..... རྫི་བ་ཉོགས་པེ༽

- ༡ གངས་རི། འཕོན་ཁུངས། རྒྱ་མཚོ་ཚུ་ཨིན།
- ༢ རྫི་ཤིང་། བསང་བདུག། ཐབ་ཚང་ཚུ་ཨིན།
- ༣ རྫི་ཤིང་། ལ་བསྐང་། ཐབ་ཚང་ཚུ་ཨིན།
- ༤ གངས་རི། རྒྱ་མཚོ། ཐབ་ཚང་ཚུ་ཨིན།

ལ) ཞིང་སྤྱང་མི་དགོ་པ་སམ། ཟེར་མི་དང་། ཞིང་བསྐྱུང་མི་དགོ་པ་སམ། ཟེར་མི་རྫོང་ཚོག་གཉིས་ལུ་ བྱང་པར་ག་ཅི་
འདུག་? །དེ་བུ་དམུང་།

- ༡ བདག་སྐྱེ་ཡིན། བདག་སྐྱེ་ཡིན།
- ༢ དགག་སྐྱེ་ཡིན། དགག་སྐྱེ་ཡིན།
- ༣ བདག་སྐྱེ་ཡིན། དགག་སྐྱེ་ཡིན།
- ༤ དགག་སྐྱེ་ཡིན། བདག་སྐྱེ་ཡིན།

ཁ) ལན་བྱུང་གི་ངི་བ། །རྗེ་རྒྱལ་བཟུང་། །ལྷ་མོ་༡༩༩༠།

༡) བསང་དང་སྐལ་གྱི་ངི་མ་ཚུ་ རྣམ་ཉི་དང་། ཅ་དངོས་ཚུ་ལུ་ལགས་ འདོགས་ནི། ཟེར་བའི་སྐབས་གྱི། (རྣམ་ འདོགས་) གྱི་ལས་ཚོག་གི་སམ། །དེ་ལྟ་ལྟེས།

ལན།

༢) མཐོང་། བུ། ཟེར་མི་གཉིས་གྱི་དོན་དག་གིས། །ལོ་རྒྱུ་ལྟེས།

ལན།

༣) མིང་མཐའ་དང་བདག་སྐྱེ་མོ་མོར་བྱེས། །དེ་བུ་དམུང་།

བསྟོན་པ། འིང་བཟོན་པ། ལྷོན་པ། ཕུང་མོ། འིང་བཟོན་པ། ཡིད་འཕྲོག་པ།	
བདག་སྐྱེ།	མིང་མཐའ།

དྲི་བ་བཞི་པ།
༡༽

ཡི་གུའི་སྟེབ་སྟོང་།
ལན་གཏམ་ཁ་ཅན།

༼སྐྱུགས་༤༥༽
༼༥༽

འོག་གི་ དྲི་བ་རེ་ལུ་ལན་ ཀ་ཁ་ག་ང་༤ རེ་ཡོད་ས་ལས། ལན་ངོ་མ་འདི་ གཏམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ཀ་ཉྱུགས་གུ་ སྒྲོར་
ཐིག་ ○ འདི་བརྩམ་བཀའ།

༡) བྱི་ནིའི་རིག་ཅུལ། ཟེར་མི་བསྐྱ་ཡིག་ནང་ མིང་འབད་དེ་ བྱི་བ་ཅིན། ༼དྲན་ཤེས༽
ཀ བྱི་ནིའི་ཅུལ།
ཁ བྱི་རིག་ཅུལ།
ག འབྱི་ཅུལ།
ང བྱི་ཅུལ།

༢) ལྷག་བཅས་ཀྱི་ ཉེ་མའི་བྱ་ཚོག་ ..... འཕྲོ་བ་ནི་ཡིན། ༼གོ་རྟོགས༽
ཀ མ་འོངས་པ།
ཁ འདས་པ།
ག སྐྱུལ་ཚོག།
ང ཏ་ལྷ་བ།

༣) མིང་དང་གཅིག་ཁར་ (མ་/དང་འུ་) འཕྲོ་བ་ལམ་འདི་..... ༼གོ་རྟོགས༽
ཀ མ་ འབྲི་སྟོན་བཅས་འཇུག་ནི། འུ་ མང་ཤོས་ལུ་འབྲི་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་ནི།
ཁ འུ་ འབྲི་སྟོན་བཅས་འཇུག་ནི། མ་ མང་ཤོས་ལུ་འབྲི་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་ནི།
ག མ་ འུ་ གཉིས་ཆ་ར་ འབྲི་སྟོན་ཡོད་པ་སྟེ་འཇུག་ནི།
ཇ མ་ འུ་ གཉིས་ཆ་ར་ འབྲི་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་ནི།

༤) མིང་དང་གཅིག་ཁར་ (མ་/དང་འུ་) གི་དཔེ་རེ་བཀོད་པ་ཅིན། ༼ལག་ལེན༽
ཀ གཤམ་ ཀུའུ།
ཁ མདེམ། ཐོའུ།
ག ཅོམ། མཆེའུ།
ང རྟིའུ་ བཤམ།

- པ) ཁོ་ཡང་འདུག། སྒྲི་ཡང་བྲིས་ལུག། ཟེར་བའི་ རྫོང་ཚོག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེས? །དབྱེ་དཔྱད།
- ཀ རྒྱན་སྐྱུང་ བྱ་ཚོག་གཅིག་ཁར་དང། མིང་དང་སོ་སོ་ འཇུག་མི་ཡིན་མ་མས།
- ཁ རྒྱན་སྐྱུང་ མིང་གཅིག་ཁར་དང། མིང་གཅིག་ཁར་ མ་འཇུག་མི་ཡིན་མ་མས།
- ག རྒྱན་སྐྱུང་ མིང་གཅིག་ཁར་དང། བྱ་ཚོག་གཅིག་ཁར་ འཇུག་མི་ཡིན་མ་མས།
- ང རྒྱན་སྐྱུང་ བྱ་ཚོག་གཅིག་ཁར་དང། མིང་གཅིག་ཁར་ མ་འཇུག་མི་ཡིན་མ་མས།

ཁ། ལན་བྱང་གི་རྒྱ་བ། །༡༠།

- ༡) (ཤོར། བྱད། དེག། གང་) ཟེར་མི་ ལས་ཚོག་ཚུའི་ བྱ་ཚོག་བྲིས། །དབྱེ་དཔྱད།

ལན།

- ༢) མིང་མཐའ་དང། བདག་སྐྱོ། ཟེར་མི་འདི་ ག་དེ་མ་ཚིག་ལུ་ ཉ་གོ་མ་སྐོ་ གོ་དོན་བྲིས། །གོ་རྟོགས།

ལན།

- ༣) སྐྱ་སྒྲེ་རྒྱབ་ནི་མི་འོང། ཟེར་མི་དང། སྐྱ་བསྒྲེ་ནི་མི་འོང། ཟེར་མི་ རྫོང་ཚོག་གཉིས་ཀྱི་ ཁྱད་པར་བྲིས། །དབྱེ་དཔྱད།

ལན།

- ༤) འབྲེན་ཚོག་ཟེར་མི་འདི་ ཤེས་དགོས་ཁག་ཆེ་བས་ག? ག་ཅི་འབད? །དབྱེ་ཞིབ།

ལན།

ག༽ འོག་གི་ ཀ་དང་ཁ་གཉིས་ མཐུན་སྒྲིག་འབད།

༼དབྱེད་བུད༽

ཀ།	ཁ།
༡. ད་ལྟ་བུའི་བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་གྲོགས་/འབྲེན་ཚིག།	ཚུགས། ཚོགས། བཏུབ།
༢. འདས་པའི་བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་གྲོགས་/འབྲེན་ཚིག།	ན། ས། ལས། ལྷ།
༣. མ་འོངས་པའི་བྱ་ཚིག་གི་ཚིག་གྲོགས་/འབྲེན་ཚིག།	གོ། གོ། གོ།
༤. རྒྱུ་ཚིག་གི་སྤྲོད་བསྟུན།	ཡོད། བཞག། རྩོད།
༥. ལ་དོན་དང་འབྲུང་ལུངས།	ད། བྱི། བྱི། བྱི།
༦. རྒྱུ་ཚིག་གི་ཚིག་གྲོགས།	ཚུལ། ཐངས།

ང༽ འོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་མི་ དབྱེ་བ་དབྱེད་དེ། བདེན་པ་ཅིན། (✓) རྩུན་པ་ཅིན། (x) བཀའ། ༼དབྱེད་བུད༽

དོན་ཚན།	ཉུགས།
༡. འབྲེན་ཚིག་ ཟེར་མི་འདི་ བྱ་ཚིག་དང་སྐྱེལ་མར་ འཇུག་མི་འདི་ཡིན།	
༢. པ་མ་ལྷ། མིང་དང་གཅིག་ཁར་ རྒྱུ་ཚིག་གཅིག་ འཇུག་པ་མས།	
༣. ཡང་། མིང་དང་བྱ་ཚིག་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ འཇུག་པ་ཡིན།	
༤. དགས་སྤྱོད་ མ་ འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ཆ་ འཇུག།	
༥. རྩོད་ཚིག་བསྟུན་ཡིག་ལུ་ དེ་ལྟར་ མིང་ལུ་འགྱུར་མ་ཡིན།	

ཅ༽ འོག་གི་དྲི་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ལན་བློན།

༡. རྩོད་ཚིག་ནང་ཡོད་མི་བྱ་ཚིག་གཉིས་ལས་ འོས་འབབ་ཡོད་མི་འདི་ གྲགས་ཤད་ཀྱི་ས་སྤོང་ནང་བྲིས། ༼ལག་ལེན༽
- ཀ) ལམ་ (སེལ་/བསལ་) བར་འགྲུ་ནི། ( )
  - ཁ) ལྷ་བས་མ་བདེམ་ (འབྲུང་/བྲུང་) མི་གཙོ་བོ་ར། ( )
  - ཉ) མི་ལས་བརྟེན་ (འབྲེན་/བྲེན་) ཡོད་པ་མས། ( )
  - ག) (གཏང་/བཏང་) ཚོགས་བཟོ་ལུག། ( )
  - མ) (གཏང་/བཏང་) མ་ཚོགས་བཟོ་ནི་ཡིན་པས། ( )
  - ང) ལྷ་དམོ་བཟླ་ (ཏེ་/སྟེ་/དེ་) རྩོད་ལུག། ( )
  - ཅ) རྩོད་ས་མེད་པར་ གཞན་གཡུས་ (འབྲུམ་/འཆམ་) རོ། ( )
  - ཆ) མ་ (འདི་/དེ་/དེས་) བར་བཞག་ལུག། ( )
  - ཇ) (འདི་/དེ་/དེས་) ཡི་ཟེར་མི་འདི་མི་བདེན་པས། ( )

འོག་གི་ཚིག་མཛོད་འདི་ ལག་ལེན་འབྲེལ་ཞུས་ལས་ དེ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཇི་བའི་ལན་བྲིས། དཔེ་རྒྱ་བཀོད་པའི་སྐབས།
ཚིག་མཛོད་ནང་ཡོད་མི་དཔེ་གིས་མི་བཏུབ།

ཁོལ།	ལས་ཚིག།		
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
འཁོལ་	འཁོལ་	ཁོལ་	འཁོལ།
<p>༡. རྩོད་ཀྱིས་ རྩོས་གས་ ར་ཡོང་ནི། - ར་ ཁོལ་ཞེན་མ་ལས་ ཐབ་ཁ་ལས་པབ་དགོ། ༢. རྩོ་འཁྱོད་ནི། ཡང་ན། མེས་མ་ཤེ་ནི། - རྩོ་གིས་ བཟུ་མ་ཤེས་པ་འབད་དེ་ ཨ་པ་དང་ཨའི་རྩོ་ཁོལ་ལུ།</p> <p>གཙང། བྱ་ཚིག།</p>			
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
གཙང་	གཙང་	བཙང་	གཙང།
<p>༡. གོང་མ་ཚུ་གི་སྐྱུ་མ་ལུ་ན་ལུ་འཁྱོད་ནི། ཡང་ན། མི་སྲོམ་གྱི་གདོང་ཁར་འཛོན་ནི། - རྩོ་བ་དཔོན་གྱི་ གཞེས་རྩུང་ནང་ གཙང་དགོ་པས། ༢. བར་ དང་རྩུང་གཞི་བ་ནི། ཡང་ན། རྩོ་ལོགས་ཁར་འཛོན་ནི། - རྩོ་འདི་ རྩོ་མ་གྱི་རྩོ་ལོགས་ཁར་ གཙང་སྐྱུ་ཕྱི་ཕྱི་ལུ་ཞུ་མས།</p> <p>འཆས། ༡. བྱ་ཚིག།</p>			
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
འཆས་	འཆས་	འཆས་ས་	འཆས།
<p>༡. མར་ཨེབ་ནི། - ཕྱི་གཡ་གི་ཚབ་ བར་འཆས་ས་ཏེ་ བཟོ་ལུ། ༢. རྩོ་གཅིག་ཁར་མཐུན་ནི། ཡང་ན། ཁ་བསྐྱེག་ནི། - རྩོ་བསྐྱེག་གར་ ཁ་ འཆས་ས་ཏེ་ མཛོང་རྩུང་བཟུང་བར་ མོང་ལུ། ༣. དགའ་བའི་རྩམ་འཇུང་བཏོན་ནི། ཡང་ན། དགའ་བའི་རྩོ་འཁྲུབ་ནི། - བཀག་རི་ རོགས་ད་ རོ་འཆས་ནི་ཡོད།</p> <p>༢. མིང།</p> <p>ལྷ་གི་ཕྱོགས་ཚས་བསྐྱེགས་ཏེ་རྩོ་ལུ་འཁྲུབ་ཅིང་ཕྱི་གཡ། དཔེར་ན། ར་འཆས། ལུར་བདག། ག་ཚུ། དཔའ་འཆས་སོགས། ལྷ་ལྷ་སོགས།</p> <p>བསྐྱབ། བྱ་ཚིག།</p>			
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
བསྐྱབ་	བསྐྱབ་	བསྐྱབས་	བསྐྱབ།
<p>༡. ལྷ་ལྷ་གིས་ རྩུང་ལེན་ནི། - ལྷ་ལུ་ བསྐྱབ་མི་ ལེ་ག་མིན་འདུག། ༢. རོགས་ཀྱི་ཁ་བྱུག་རྩུང་ནི། ཤོར་ནི། - ལྷ་ལུ་ ཕྱི་ཕྱི་ ལྷ་ལུ་ རོགས་ལུ་ བསྐྱབས་ད་ལུ།</p> <p>བད། བྱ་ཚིག།</p>			
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
བད་	བད་	བདས་	བད།
<p>༡. ལུ་ལུ་ནི། ཕྱི་ནི། - རྩོ་བ་དཔོན་རྩོ་ལུ་ གསོ་ལམ་ཅིག་ བད་ནི་འབད་དོ། ༢. རྩོ་བཀའ་ནི། ཡང་ན། ལྷ་ལུ་གསོ་ལུ་ལུ་ལུ་ བཟུ་མ་ཤེས་པ་འབད་མེ་རྩོ་ བད་ལུ། ༣. འཕེན་ནི། ལྷ་ལུ་བད་ལུ་ལུ་གཏང་ནི་སོགས། - རི་ལ་ལས་ རྩོ་བད་པར་ མོང་ལུ།</p> <p>དཔག། བྱ་ཚིག།</p>			
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
དཔག་	དཔག་	དཔགས་	དཔག།
<p>༡. རོ་ཚོད་ཁར་བཀའ་ལུ་ནི། ཡང་ན། བཟུགས་ཤིང་དཔུང་ནི། - རོ་ ཚོད་དཔགས་སྐྱེ་ སྐབས་ས། ༢. ལུ་ཚོད་ལུ་ཚོད་ནི། ཡང་ན། ལུ་ཚོད་ རན་ནི། - ལུ་གསོ་གཏང་ནི་ལུ་ ལུ་ཚོད་དཔག་དོ། ༣. ཚོ་གཏང་ནི། ཚོད་ཁར་བཀའ་ལུ་ནི། - བའི་ལུ་ ཚོད་དཔགས་སྐྱེ་ ལྷ་བ་དགོ། ༤. རྩོགས་ཏེ་བཟུང་ནི། - ཨེ་མ་ ཚོད་དཔགས་སྐྱེ་ བཟུང་མས།</p> <p>ལྷ། བྱ་ཚིག།</p>			
མ་འོངས།	ད་ལྟ།	འདས།	སྐལ།
བསྐྱོ་	བསྐྱོ་	བསྐྱོ་	བསྐྱོ།
<p>༡. མེ་དང་ལྷ་གི་རྩོད་བཏུག་ནི། ཡང་ན། ལྷ་ལུ་དང་མེ་ལྷེ་ནི། - ལྷ་ལུ་ཕྱི་ མེ་བསྐྱོ་དགོ། ༢. ལྷ་ལུ་འཇུག་ཏེ་གཞག་ལུང་འཁྱོད་ནི། ཡང་ན། ལྷ་ལུ་ ལུ་བསྐྱོ་ལུ་འཁྱོད་ནི། - གཞན་བསྐྱོ་ད་ མིག་གིས་ མི་མཛོང་།</p>			

- ༡) རྩོད་ཚིག་དང་འཁྲིལ་ཕྱིན། ཚིག་མཛོད་ཀྱི་ གོ་དོན་ག་འདི་ཕོག་པ་མས? ཨང་བཀའ་ལ།
 རྩོ་རྩོ་འཁོལ་ཕྱིན་འོལ། ཟེར་མིའི་ གོ་དོན། ----- ཕོག་པ་མས།
 རྩོ་བ་གྲ་ཡང་ ལྷ་ལུ་ས་ལྷེ་བ་ལུ་གཏང་སྐྱུ་ཕྱི་གཡ་ཡོད། ཟེར་བའི་ གོ་དོན། ----- ཕོག་པ་མས།

- ༢) དང་། ཟེར་མིའི་ཚིག་འདི་...
 སྤུལ་/བྱིན་ཞིའི་ རོན་ལུ་འཇུག་མི་ དཔེ་ཅིག་བཀོད། (ཚིག་མཛོད་ནང་གི་དཔེ་གིས་མི་བལྟའ་)

ལན།

དུས་ཚོད་གུ་ལྟོད་ནི་/རན་ནིའི་ རོན་ལུ་འཇུག་མི་ དཔེ་ཅིག་བཀོད། (ཚིག་མཛོད་ནང་གི་དཔེ་གིས་མི་བལྟའ་)

ལན།

- ༣) བསྟུག་ ཟེར་མི་ ཚིག་གི་འཇུག་ཚུལ་དང་འཕྲིལ་ཏེ་ དཔེ་རེ་བཀོད།

ལན།

- ༤) འཆམ། ཟེར་མི་ཚིག་འདི། མིང་དང་། བྱ་ཚིག་འབད་དེ་འཇུག་མི་གི་ དཔེ་རེ་བྲིས།

ལན།

- ༥) གནམ་བུར་ མཁྱོགས་པར་ གནམ་ (བསོ་དོ་/སོ་དོ་) ཡོད་པ་ཨིན། མེ་(བསོ་/སོ་) ལྟེ་འབད་རུང་། རྫོད་མི་
 བཏགས་པས།

ལན།

ཚུགས་སོ།།

སློབ་རིམ་, པའི་རྫི་བཀོད་འཆར་གཞི་རེ་ལུ་མིག་གི་དཔེ།
(རྫོང་ཁ་, བ) ༢༠༢༡)

རྫོང་ཁ་ / རིག་སློབ་སྒྲིག་གཞི	སྐྱུག་ས་ཀྱི་ལྗོངས་ཚད་འཇུག་པའི་རྫི་བཀོད་	རྫི་བཀོད་	བསྐྱོད་པའི་ཚད་	གོ་རྟོག་སྒྲིག་སྒྲིག་	ལག་ལེན་པའི་ཚད་	དབྱེ་བའི་ཚད་	དབྱེ་ཞིབ་པའི་ཚད་	གསལ་ཚུལ་འཇུག་པའི་ཚད་	སློབ་པའི་ཚད་	
སློབ་ཚན་གྱི་ཚད་འཇུག་གི་སྒྲིག་སྒྲིག་ (༢༥)	འབྲི་ཚུལ་ (༡༥)	རྫི་བཀོད་ ༡ པ། ལྟན་མེད་པ། (༡༥)						༡-༣ (༡༥)	༣ (༡༥)	
	ཡིག་འགྲུལ་ (༡༠)	རྫི་བཀོད་ ༢ པ། ལྟན་མེད་པ། (༡༠)			༡-༣ (༡༠)				༣ (༡༠)	
སློབ་ཚན་ལ། སྐད་ཡིག་དང་ཡི་གུ་རིམ་ སྐོར་བ། (༥༥)	སྐད་ཡིག་གི་འཇུག་པ་ (༡༠)	རྫི་བཀོད་ ༣ པ། ལྟན་ལྡན་ལུ་ལུ་ (༥)	༡ (༡)	༢, ༣ (༡+༡)		༥ (༡)			༥ (༥)	
		རྫི་བཀོད་ ༣ པ། ལྟན་ལྡན་པ། (༦)	༡ (༢)	༣ (༢)		༣ (༢)			༣ (༦)	
	ཡི་གུ་རིམ་སྐོར་བ་	རྫི་བཀོད་ ༤ པ། ལྟན་ལྡན་ལུ་ལུ་ (༥)	༡ (༡)	༢, ༣ (༡+༡)	༥ (༡)	༥ (༡)				༥ (༥)
		ལྟན་ལྡན་པ། (༡༠)	༡ (༢)	༣ (༢)		༣ (༢)	༥ (༥)			༥ (༡༠)
		ག) ལྟན་ལྡན་པ། (༥)				༡ (༥)				༡ (༥)
		ད) ལྟན་ལྡན་པ། (༥)				༡ (༥)				༡ (༥)
		ཆ) ལྟན་ལྡན་པ། (༡༠)				༡ (༥)	༢ (༢)	༣ (༣)		༣ (༡༠)
		ཇ) ལྟན་ལྡན་པ། (༡༠)				༡-༥ (༡༠)				༥ (༡༠)
སློབ་པའི་ཚད་			༥ (༦)	༦ (༦)	༩ (༢༦)	༧ (༡༦)	༣ (༧)	༣ (༡༥)	༣༠ (༦༠)	

རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་འཇུག་པའི་སྐོར་བ་ ལྟན་ལྡན་པ། ཡི་གུ་རིམ་སྐོར་བ་ལུ་ལུ་

། རྫོང་ཁ་འདྲི་ཤོག་༢ པ་ །

སློབ་རིམ་༢ པ། ༢༠༢༡

རིག་ཚུལ་ལྟོགས་གྲུབ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་དབྱེ་སྟོན་འདྲི་ཤོག།

ཚོས་ཚན་ རྫོང་ཁ།

སྐྱགས་སྡོམ་ ༢༠ །

སློབ་རིམ་༢ པ།

རུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་༩ །

མིང་ _____ ། ཡང་ _____ །

སློབ་གྲྭ་ _____ ། སྡེ་ཚན་ _____ །

རྫོང་ཁག་ _____ །

འོག་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ལྷག།

༡. བྱི་ནི་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མར་ སྐར་མ་༡༥ གི་རིང་ལུ་ འདྲི་ཤོག་འདི་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ལྷག་སྟེ་བཟུ། ལྷག་ཚར་བའི་ཤུལ་ལས་ བྱི་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚུ་ཚོད་༩ ཡོད།
༢. ཨི་བའི་ལན་ཚུ་ག་ར་ ཉིང་སངས་ས་སྟེ་ ཨི་དགོ་པའི་ཁར། ཨི་བའི་ཡང་རིམ་དང་ ལང་གསེས་ཀྱི་ཡང་རིམ་ཚུ་ ལ་གསལ་འབད་བཀོད་དགོ་པ་ཨིན།
༣. འདྲི་ཤོག་འདི་ནང་ལུ་ ཨི་བ་སྡེ་ཚན་ ཨི་བ་ ཀ་ལ་ག་ གསུམ་སྟེ་ཡོད། སྡེ་ཚན་ ཀ་ སྲུང་དང་གཏམ་རྒྱུད། ལ་འབྲི་ཚུམ། ག་ སྟན་ཚུམ་གསུམ་སྟེ་ བཀོད་ཡོད་པ་ཨིན། སྡེ་ཚན་ རེ་རེ་འཛིན་ལུ་ ལན་གདམ་ལ་ཅན་དང་ ལན་ཐུང་། ལན་རིང་ གསུམ་རེ་བཀོད་ཡོད་མི་ ག་རའི་ལན་ བཀོད་རྒྱ་དང་འཇུག་ཉེ་ ཨིན།
༤. ཚོས་རྒྱགས་འགོ་བཅུགས་ཞིན་མ་ལས་ རློ་སྤྲོ་ཞི་དང་། ཨི་བ་ཨི་ནི། འབྲ་བཤུས་རྒྱབ་ནི། སར་རྒྱར་འགྲོ་ནི་ཚུ་འབད་མི་ཚོགས།
༥. ཚོས་རྒྱགས་ཁང་ནང་ལས་ ཕྱི་ཁར་ཐོན་མ་འགྲོ་བའི་ཉེ་མར་ ཨི་བ་ག་ར་གི་ལན་ཚུ་ ཀྱི་ག་ཀྱི་སྟེ་རྒྱབ་མ་རྒྱབ་ བཏག་ཞིབ་འབད་དགོ།
༦. རུས་ཚོད་མ་ཚང་མ་ལས་ ཨི་བའི་ལན་ཚུ་ བྱིས་ཚར་བ་ཅིན་ ལན་ཤོག་ལ་བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས་ བྲ་སིམ་སིམ་སྟེ་སྟོད་དགོ།

དབྱེ་ཞིབ་པ་གིས་ སྐྱགས་བཀོད་ནིའི་ ཤོག་ཁྲུམ།

སྐྱགས་ཚད།	སྲུང་དང་གཏམ་རྒྱུད།			འབྲི་ཚུམ།			སྟན་ཚུམ།			སྡོམ་
	ལན་གདམ་ལ་ཅན།	ལན་ཐུང་།	ལན་རིང་།	ལན་གདམ་ལ་ཅན།	ལན་ཐུང་།	ལན་རིང་།	ལན་གདམ་ལ་ཅན།	ལན་ཐུང་།	ལན་རིང་།	
	༥	༡༥	༡༠	༥	༡༥	༡༠	༩	༩	༩	༢༠
སྐྱགས་ཐོབ་པ།										

བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་སྤྱི་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་དྲི་བ་ཚུ་གི་ལན་བྲིས།

༤ ཉེ་མ་ཉེ་མ་ ཁྲོམ་ཚོགས་ཅིག་གི་ས་ཁོངས་ནང་། ཁོང་མི་ལྔ་འབད་མི་བཟའ་ཚེ་ཅིག་སྤོད་ཅུག། ཁོང་ལུ་ཁྱིམ་དང་ས་གཞིས་ཚུ་ཡང་ཡོད་པ་གིས་མ་ཚད། ཟ་འཐུང་བཞེས་སྟོན་ཚུ་དང་། བཀའ་གོ་ལ་ཚུ་ཡང་མ་ལངས་ལངས་འབད་ཡོད་པའི་ཁར་.....།

༥ སྤུ་ན་ཁའི་རྫོང་ཁག་གི་ཆ་འོག་གཞུང་འཛོམ་མིའི་ས་ལུ་བུ་མོ་རིགས་བཟང་བཟང་མི་ཅིག་ཡོད་པ་མས། མོ་གི་ཨ་པ་འདི་མོ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་ལས་ཁྱོད་ས་སོ་ཅུག། ཨའི་འདི་ཡང་དོན་ཉིད་གི་ནད་གཞི་ཅིག་ཡོད་པའི་གུ་མིག་ཉོ་ཡང་ཞུམ་ཅིག་ཡིན་དོ་ཡོད་པ་མས་.....།

དྲི་བ་དང་པ། ལན་གཏམ་ཁ་ཅན་གྱི་དྲི་བ། སྐབས་ ༡༥༥༥ |

བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་དྲི་བ་རེ་ལུ་ལན་གཞུང་གི་ལན་འབད་ཅུ་རེ་བཀོད་དེ་ཡོད་ས་ལས། ལན་རོ་མ་། ཡོད་མི་འདི་གཏམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་གཞུང་གི་སྟོན་མིག་། འདི་བཟུམ་བཀའ།

- ༡) སྤྱི་ཚུ་དང་ཨའུ་མདོ་ལེགས་ལུ་ཨ་ལུ་ག་དེ་ཅིག་འདུག་གོ? ། རྒྱ་བཞེས་།
- ག ༣ འདུག།
- ཁ ༤ འདུག།
- ག ༥ འདུག།
- ང ༦ འདུག།

- ༢) ལ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱི་ཚུ་བཟང་མི་འདི་.....། ། རྒྱ་བཞེས་།
- ག ད་རེས་ནངས་པ་དང་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚུ་ལུ་སྐྱབ་ཨིན།
- ཁ བམ་ལས་བརྒྱུད་དེ་འོང་པའི་སྤྱི་ཚུ་ལུ་སྐྱབ་ཨིན།
- ག དེ་སྤྱི་ཚུ་ལུ་སྐྱབ་ཨིན།
- ང འཆར་སྤྱི་ཚུ་ལུ་སྐྱབ་ཨིན།

- ༣) ལུ་ག་ཅི་ར་འབད་རུང་ ཐབས་ཤེས་བཏོན་དགོ་པ་འདི་ཁག་ཆེ། ཨའུ་མདོ་ལེགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུ་བསྐྱེད་ལས་ལ་ནིའི་ཐབས་ལམ་ག་དེ་སྟེ་ར་བཏོན་ཅུག? ། རྒྱ་བཞེས་།
- ག ཁྱིམ་རྒྱབ་ནི་འདི་བཀོད་བཞག་ཅུག།

- ཁ ལྷགས་ཤོག་འདི་ལོག་བཙུངས་ད་རུག།
- ག ལེགས་ཤོམ་འབད་བརྟག་དཔུད་འབད་རུག།
- ང ཨ་ལུ་གསུམ་ལུ་སྒྲིན་འགྲུལ་ལེན་བརྟག་རུག།

ལ) ང་བཙས་ར་ བ་ལྷལ་ཟམ་པའི་འོག་ར་ཨིན་རུང་དགའ། ཟེར་ སྐབ་དོ་བརྩམ་སྡེ། ལས་ངན་བུམོ་འདི་ སྐྱ་
ན་ཁ་ཚོང་ལག་ གཡུས་.....ལས་ཨིན། ། །ལག་ལེན།

- ག བཟོ་མི་ས།
- ཁ འཚོམ་མི་ས།
- ག འཚོམ་མི་ས།
- ང འཚོམས་མི་ས།

ཤ) རྒྱལ་ཡི་སེང་ར་གི་ཨམ་སྐྱ་ལུ་ ཚ་གྲང་ལང་དགོཔ་འདི་ འཚིག་རྟེན་གྱི་འགོ་ལྷགས་ཅིག་ཨིན། ད་ལྟོ་སྐྱང་
འདི་ནང་ལུ་ བུམོ་རིགས་བཟང་གི་རྒྱལ་པ་ ཚ་གྲང་ལང་མི་འདི་..... ། །དབྱེ་དཔུད།

- ག རིགས་བཟང་གི་ཨའི་ལུ་ནད་གཞི་ཡོདཔ་ལས་ཨིན།
- ཁ ཨམ་སྐྱ་གཞན་གྱིས་འབག་འོང་ཟེར་ཨིན།
- ག རིགས་བཟང་ལུ་ཨ་པ་མེདཔ་ལས་ཨིན།
- ང བྱིས་ནང་གི་དཀའ་ངལ་ལས་ཨིན།

དེ་བ་གཉིས་པ།

ལན་བྱུང་གི་དེ་བ།

སྐྱགས་ ༢༥༥=༡༠ |

འོག་གི་ དེ་བ་འ ཡོད་མི་ག་ར་གི་ལན་བྲིས།

༡) སྐྱང་གི་ནང་ལུ་ལག་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ བྱང་རྣམ་རྣེ་ཚང་དགོཔ་ཨིནས་ལས་ དེ་རྩུ་ག་ཅི་ར་ཨིན་ན་བྲིས། ། །དར་ཤེས།

ལན།

2) ཡའི་གིས་ རིགས་བཟང་གཉེན་རྒྱུ་དགོཔ་སྟེ་ སྤྲོལ་མི་གི་དོན་དག་བྲིས། ། རྒྱོ་རྟོགས།

ལན།

3) ཡའུ་མདོ་ལེགས་ཀྱིས་ བྱིམ་རྒྱུ་ནི་གི་ ཐབས་ལམ་རྒྱ་ ག་ཅི་བརྩམ་ར་བཏོན་ལུག་? ། རྒྱ་ལག་ལེན།

ལན།

--

༤) སྤྱང་ཅེད་པ་ ཨའུ་མདོ་ལེགས་ཀྱི་སྤྱང་འདི་ ག་དེ་སླེ་འགོ་བརྩུགས་ལུག་?

། རྒྱ་བྱེད་པ་ །

ལན།

༥) བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཁོ་རའི་ཨམ་སྲུ་ལུ་ ཉམ་ཐག་གི་བྲངས་ཏེ་ རྒྱང་རྒྱུ་འབད་ནི་འདི་ འོས་འབབ་འདུག་ག་? ག་ཅི་
འབད་? ། རྒྱ་བྱེད་ཞིབ་ །

ལན།

3) སྤང་གི་གནས་ཚད་འདི་ ལྷོད་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་གཟིག་ཁར་ མཐུན་པས་ག་? ག་ཅི་འབད་? །དབྱེ་ཞིབ་།

ལན།

བཀོད་ཀྱི། འོག་གི། འབྲི་ཚུམ་འདི། ལྷག་ཞིན་མ་ལས། ཅི་བ་ཚུའི་ལན་གྱིས།

༤ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་ དཔལ་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ། འཇིགས་མེད་སེང་གེ་དབང་ལྷུག་མཚོགས། ཡབ་འབྲུག་
རྒྱལ་གསུམ་པ་འཇིགས་མེད་དོ་རྗེ་དབང་ལྷུག་དང་། ཡུམ་ཨ་ཞེ་སྐལ་བཟང་ཚོས་སློན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་ལུ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༥ ཟླ་༥་༡༡
པའི་ཚེས་༡༡ ལུ་ཐིམ་ཕུག་ བདེ་ཆེན་ཚོས་སྤིང་པོ་བྲང་ནང་ལུ། སྐྱུ་འབྲུངས་ལུགས།

དགུང་ལོ་རྒྱུ་འུའི་བསྐྱང་ལས། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡོན་ལུ་སྐྱུང་བཙུན་གནང་ཡི། སྐྱུ་ཡོན་འདི་ཁྱད་འཕགས་ཅན་བཟོ་ནིའི་དོན་
ལུ། རྒྱ་གར་དང་ ཨིང་ལེན་གྱི། རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ནང་བྱོན་ཏེ། མཐར་ཕྱིན་སྡེ་གསན་གནང་ཡི། དེ་གིས་ཡང་མ་དོ་བར། སྤྱི་ལོ་
རྒྱུན་སྤིན་སྐྱོང་། སློབ་གྲྭ་ནང་སྡེ། སློབ་དཔོན་མཁས་མཚོགས་རྒྱ་ལས། ང་བཅས་རའི་ལམ་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་རྒྱ་གསན་གནང་
ཡི།

མི་དབང་མཚོགས་དགུང་ལོ་༡༥ ལུ། འཆར་གཞི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་དང་། དགུང་ལོ་༡༦ ལུ་ཀོང་གསར་དཔོན་སློབ་ དེའི་
ལོ་ལུར། འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་སྡེ། གསེར་ཁྲི་གུ་སེབས་ཞིན་མ་ལས། ང་བཅས་མི་སེར་རྒྱ་གི་མཐའ་དོན་ལུ། ཉིན་ལུ་བམེད་པར་
ཐུགས་བཞེད་རྒྱ་ཆེ་ས་ལས་གནང་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཅ་བ་ སློབ་གྲྭ་དང་སློན་ཁང་རྒྱ་གཞི་བཙུགས་འབད།
སྐྱུ་འཁོར་ལམ་རྒྱ་བཏོན་གནང་མ་ལས། ང་བཅས་ མི་སེར་རྒྱ་ལུ་དགའ་བའི་ཉིམ་ཤར་ཏེ་ཡོད།

ལྷོ་བཟུམ་སྡེ། ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་དང་གཅིག་ཁར་ཡང་ མཐུན་ལམ་དམ་ཟབ་བཟོ་གནང་བ་གིས་མ་ཚད། ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་
ནང་ལུ། རོ་ལོག་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ གཡིབ་དམག་གི་དཀའ་ངལ་སློམ་ཤོས་གཉིས་ལས་ཡང་ རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སྤུང་སྐྱོབ་ སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་གནང་སྟེ་ཡོད།

མི་དབང་མཚོགས་ལུ། ང་བཅས་ཀྱིས། མི་ཚེ་ལོག་ལྷུབ་རྒྱབ་སྟེ། ཅིན་ལན་འཇལ་རུང་ཅིན་ལན་འཕྱོར་མི་རྒྱུགས་ནི་ཨིན། དེ་
འབདམ་ལས། ལུས་ནམ་དང་ནམ་ར་འབད་རུང་ མངའ་བདག་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་ཅིན་སེམས་ཁར་འབྲུན་ཞིན་ན་ སྐྱུ་ཚོ་རིང་མོ་སྡེ་
བཞུགས་བཙུགས། ཟེར་ སློན་ལམ་བཏབ་དགོས་འདི། ག་ནི་བ་གལ་ཆེས་ཨིན་ནོ།

ཅི་བ་དང་པ། ལན་གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་ཅི་བ། སྐྱུག་པ་ ༡XIV=IV |

བཀོད་ཀྱི། འོག་གི། ཅི་བ་རེ་ལུ། ལན་ ཀ་ཁ་ག་ང་༤ རེ་བཀོད་དེ། ཡོད་ས་ལས། ལན་རོ་མ་༡ ཡོད་མི་འདི་གདམ་ཁ་རྒྱབ་
སྟེ། ཀ་ཏྲགས་གྲུ་ སློར་ཐིག་ ○ འདི་བཟུམ་བཀལ།

1) ཡའི་འདི་འཇམ་གླིང་ནང་ལུ་ སྔོན་ཚེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན། དེ་བརྩམ་སྟེ་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པའི་ཡུམ་ལུ་ཨ་ཞེ་་་
 ། རྩན་ཤེས།

- ༡ པར་བདེ་ཚེན། ཟེར་ལུམ་ཡིན།
- ༢ སྐལ་བཟང་ཚོས་སྟོན། ཟེར་ལུམ་ཡིན།
- ༣ སུན་ཚོགས་ཚོས་སྟོན། ཟེར་ལུམ་ཡིན།
- ༤ བརྩོན་འགྲུས་བཟང་མོ། ཟེར་ལུམ་ཡིན།

2) ལོང་འཕེལ་ཟེར་མི་འདི་་་་ ། ། ལོ་རྒྱུགས།

- ༡ བདེ་བ་ལུ་གོམ་ཡིན།
- ༢ ཡར་རྒྱས་ལུ་གོམ་ཡིན།
- ༣ སྤྲུག་བསྐྱེད་ལུ་གོམ་ཡིན།
- ༤ འགྲུར་བ་མེད་མི་ལུ་གོམ་ཡིན།

3) ཡི་གུ་ག་ཅིར་རྟུག་རུང་ དོན་དག་ཤེས་དགོཔ་འདི་ཁག་ཆེ་བས། ལུང་འཕགས་ཅན་ཟེར་མི་འདི་་་་་

། ། ལོ་རྒྱུགས།

- ༡ ལུང་པར་ལུ་སྐྱབ་ཡིན།
- ༢ དག་ཤོས་ཅིག་ལུ་སྐྱབ་ཡིན།
- ༣ མ་འདྲམ་ཅིག་ལུ་སྐྱབ་ཡིན།
- ༤ ལུང་པར་ཕྱེ་ནི་ཅིག་ལུ་སྐྱབ་ཡིན།

4) མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་གིས་ ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ རོ་ལོག་པ་དང་ གཡིབ་དམག་

གི་དཀའ་ངལ་སྟོམ་ཤོས་གཉིས་ ག་དེ་སྟེ་བསལ་གནང་ཅུག་?

། ། ལག་ལེན།

- ༡ མཐུན་ལམ་གྱི་ཐོག་ལས་གསུང་གོས་གནང་སྟེ་བསལ་གནང་ཅུག།
- ༢ འབྲུག་གི་དམག་མི་ཚུ་ལུ་བཀའ་རྒྱ་གནང་སྟེ་བསལ་གནང་ཅུག།
- ༣ རྒྱལ་ཁབ་གནང་ལས་རྒྱབ་སྐྱོར་ལེན་ཏེ་བསལ་གནང་ཅུག།
- ༤ སྐྱོད་དོས་སྟེ་དམག་ལུ་ཕྱོན་སྟེ་བསལ་གནང་ཅུག།

5) ལྟོང་གསར་དཔོན་སྟོབ་གི་གོ་གནས་འདི་་་་

། ། དབྱེ་དཔྱད།

- ༡ རྒྱལ་པོ་མ་མཛད་པའི་རྟེ་མར་བཞེས་དགོཔ་ཡིན།

- ཁ ལྷོན་པོ་མ་མཛད་པའི་ཉེ་མར་བཞེས་དགོས་ཡིན།
- ག ལྷོན་ཆེན་མ་མཛད་པའི་ཉེ་མར་བཞེས་དགོས་ཡིན།
- ང ཚོགས་དཔོན་མ་མཛད་པའི་ཉེ་མར་བཞེས་དགོས་ཡིན།

རྩི་བ་གཉིས་པ།

ལན་སྤྱད་གི་རྩི་བ།

སྐྱགས་ ༣༥༥=༡༥ |

འོག་གི་ རྩི་བ་ཡོད་མི་གར་གི་ལན་བྲིས།

༡) མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཚོག་ རྒྱག་དཔེ་ག་ཉེ་ལུ་ར་ གཟིགས་ལུག་?

༼ རྩན་ཤེས་ ༽

ལན།

༢) མངའ་བདག་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་རྩན་སེམས་ཁར་བྲན། ཟེར་བའི་ཚོད་ཚོག་ལུ་བཤད་པ་རྒྱབ།

༼ གོ་རྟོགས་ ༽

ལན།

༣) ལྷག་གི་འབྲི་ཚུམ་འདི་གི་ བཅུད་དོན་མདོར་སྤྱད་ཅིག་བྲིས།

༼ གོ་རྟོགས་ ༽

ལན།

༤) འོག་གི་ མིང་ཚིག་ཚུ་གི་ རྫོང་ཚིག་བཟོ།

། རྒྱུ་ལེན།

༡ དགུང་ལོ། ༢ གཉིས་ཀྱི། ༣ ཕྱི་ནང་།

ལན།

༥) མི་དབང་མཚོག་གིས་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཐུན་ལམ་བཟོ་གནང་མི་འདི་གིས་ ང་བཅས་ལུ་ཕན་ཐོགས་ག་ཅི་ར་བྱུང་
ཅུག་? ། རྒྱུ་ལེན།

ལན།

ཇི་བ་གསུམ་པ།

ལན་རིང་གི་ཇི་བ།

སྐབས་༥༨༩=༡༠ །

བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་ ཇི་བ་༡ པའི་ལན་ ཨིན་ཅི་མེན་ཅི་བྲི་དགོ། ཇི་བ་༢ པ་དང་༢ པ་ལས་ རྒྱུ་ལེན།
གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ལན་བྲིས།

༡) འབྲི་ཚུམ་གྱི་གནས་ཚད་འདི་ རྫོང་གི་ཤེས་ཚད་དང་གཅིག་ཁར་ མཐུན་པས་ག་? ག་ཅི་འབད་? ། རྒྱུ་ལེན།

ལན།

༢) འབྲི་ཚུམ་འདི་ནང་ལས་ཚུ་དུ་ ཡོན་ཏན་གསར་བ་ ག་ཅི་ར་ཐོབ་ཅི་དགོ་?

། རྒྱུ་ལེན།

ལན།

3) མི་དབང་མཚོག་གིས་ ལག་ཆེ་བའི་གོ་གནས་ ག་ཅི་ར་མཛད་གནང་ལུག་?

༼དབྱེད་ཕྱད༽

ལན།

སྤེ་ཚོན་ག།

སྟོན་ཚོམ།

སྐྱག་ས་ ༢༠ །

བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་ སྟོན་ཚོམ་འདི་ ལྷག་ཞིན་མ་ལས་ རི་བ་ཚུའི་ལན་བྲིས།

༼བསྐབ་ལ༽

འབྲུག་གི་ན་གཞོན་པོ་མོ།   རང་གི་མི་ཚེ་འདི་ནང་།
 ལོན་ཏེན་ཅུ་འགོངས་ལྟ་བུ་སྟེ།   རང་མགོ་རང་འདྲོང་སྟོན་དགོ།
    རང་གི་སྟོན་ལུ་གཞོན་པའི།   ཆང་དང་སྟོ་ཇུས་རིགས་ཚུ།
    ཤི་བའི་སྟོན་ལུ་བྱུག་རུང།   ལག་ལེན་མ་འཐབ་ཆ་རོགས།
 གཞུང་དང་ཕ་མ་སྟོན་དཔོན།   བཀའ་རིན་ཚད་མེད་ཡོད་པ་ལས།
 ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་སྟོ་ལས།   ཞབས་ཏྲོག་བསྟེན་བཀའ་ལུ་དགོ།
    བྱ་སྟོན་རན་པའི་ལུ་འདི།   ནམ་ར་ཨིན་རུང་མ་འབད།
    ཕྱི་ནང་བསམ་སྟོན་བཟང་པོར།   ཉིན་རུབ་མེད་པར་བརྩོན་ཤོག།
 ཚོས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ནང་།   ང་བཅས་བྱ་དང་བྱ་མོ།
 ཕྱི་ནང་ཤེས་ཡོན་ལྷན་སྟེ།   ཕྱག་ཕྱིད་ཞབས་ཏྲོག་ལུ་དགོ།

༼རྩེ་མོ༽

ལ་སྤུ་འདབ་མ་ལེགས་རུང་།   ཅུ་བ་ཆེ་ཚུང་མི་ཤེས།
 སྟོན་ཚུང་ཞལ་རོ་ལེགས་རུང་།   སྐྱག་ས་སེམས་བཟང་རན་མི་ཤེས།
    བྲིས་པའི་ཡི་གེ་ནག་རུང་།   ཚུ་དང་ཐེགས་པས་འཇིག་སོང་།
    མ་བྲི་སེམས་ཀྱི་རི་མོ།   བསྐབས་ཀྱང་ཡལ་ས་མིན་འདུག།

བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་ འདྲི་བ་རེ་ལུ་ ལན་ ཀ་ཁ་ག་ང་ འབད་ལ རེ་བཀོད་དེ་ ཡོད་ས་ལས་ ལན་ངོ་མ་། ཡོད་མི་འདི་
གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་ ཀ་ཉགས་ཀྱི་ སྐྱོར་ཐིག་ ○ འདི་བཟུམ་བཀལ།

༡) འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ ལམ་སྲོལ་གྱིས་ཕྱག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། ཟུང་མོ་འདི་ཡང་ ལམ་སྲོལ་ཅིག་ཡིན་མ་
ལས་འདི་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་གི་དབྱེ་བ་ག་དེ་མ་ཅིག་ཡོད་ཟེ། ། རྒྱ་བཞེས་ །

- ཀ གཉིས་ཡོད།
- ཁ གསུམ་ཡོད།
- ག བཞི་ཡོད།
- ང ལྔ་ཡོད།

༢) ཞབས་ཏྲོག་བསྟེན་བཀུར་ལུ་དགོ། ཟེར་བའི་སྐབས་ལུ་ བསྟེན་བཀུར་ ཟེར་མི་འདི ། རྒྱ་བཞེས་ །

- ཀ གོང་མ་ལུ་སྤྱིད་སྤྱུག་ལུ་ནི།
- ཁ གོང་མ་ལུ་གྲུས་ཞབས་ལུ་ནི།
- ག གོང་མ་ལུ་ཞབས་ཏྲོག་ལུ་ནི།
- ང གོང་མ་ལུ་དགོངས་སྐྱོར་ལུ་ནི།

༣) ད་རེས་ནངས་པ་ བ་གཞེན་ཚུ་གིས་ ཆང་དང་སྦྱོལ་ཇུས་གྱི་རིགས་ཚུ་ འོངས་སྦྱོད་པ་ཅིན་ ། རྒྱ་བཞེས་ །

- ཀ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ལུ་ནི་ལུ་གཞོད་འོང།
- ཁ ཕམ་ལུ་འདྲིན་ལན་འབྱོར་ནི་ལུ་གཞོད་འོང།
- ག ཕྱི་ནང་ཡོན་ཏན་ལྷབ་ནི་ལུ་གཞོད་འོང།
- ང རང་གི་སྲོག་ལུ་གཞོད་འོང།

བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་ རྩི་བ་^༡ གྱི་ལན་ག་ར་བྲི་དགོ།

༡) ལྷན་ཚུམ་ཟེར་བའི་དོན་དག་ ལ་གསལ་སྟེ་བྲིས།

། གོ་རྟོགས་ །

ལན།

༢) ལ་སྐྱེ་འདབ་མ་ལེགས་རུང་།། ལྷ་བ་ཆེ་རྒྱུང་མི་ཤེས།།

སྤྲིན་རྒྱུང་ཞལ་དོ་ལེགས་རུང་།། རྒྱགས་སེམས་བཟང་དན་མི་ཤེས།། ཟེར་བའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ བཤད་པ་བྲིས།

། གོ་རྟོགས་ །

ལན།

༣) ཕྱི་ནང་ཤེས་ཡོན་སྟབས་སྟེ།། རྒྱག་ཕྱིད་ཞབས་རྟོག་ལུ་དགོ།། ཟེར་ཕྱ་ད་ རྒྱག་ཕྱིད་ཞབས་རྟོག་ ག་དེ་སྟེ་ར་ལུ་ནི་སྟོ་?

། ལཱ་ལེན་ །

ལན།

ག)

ལན་རིང་གི་རི་བ།

སྐྱགས་ ༢༥༧-༤ །

བཀོད་རྒྱ།བཀོད་རྒྱ། འོག་གི་ རི་བ་_༣ པའི་ལན་ ཡིན་ཅི་མེན་ཅི་བྲི་དགོ། རི་བ་_༡ པ་དང་_༢ པ་ལས་ རྒྱ་ཅིག་ཀྱི་ གདམ་ ལ་རྒྱབ་སྟེ་ ལན་བྲིས།

༡) ལྷན་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཚར་ཞེན་མ་ལས་ དདུལ་གྱི་འོང་འབབ་བཟོ་ནི་གི་ ཐབས་ལམ་_༣ བཀོད་? རྒྱ་ལག་ལེན་ཀྱི་

ལན།

༢) འོག་གི་རྩང་མོའི་ ཚོག་གི་དོན་དག་དང་འབྲེལ་ཏེ་ པར་_༣ བྲིས། རྒྱ་ལག་ལེན་ཀྱི་
ལ་སྐུ་འདབ་མ་ལེགས་རུང་། ལྷ་བ་ཆེ་རྒྱང་མི་ཤེས།
སྤྲིན་རྒྱང་ཞལ་ངོ་ལེགས་རུང་། ཐུགས་སེམས་བཟང་ངན་མི་ཤེས།

ལན།

༣) རྩོད་ཀྱིས་ ཞབས་ཁྲ་ཚོག་བཅད་_༣ གསར་ཚུལ་འབད། རྒྱ་གསར་ཚུལ་ཀྱི་

ལན།

ཚོགས་སོ།

སློབ་རིམ་, པའི་འདྲི་བཀོད་འཆར་གཞི་རེབ་མིག་གི་དཔེ།

རྫོང་ཁ་, པ། (༢༠༢༡)

རིག་སློབ་ས། དོན་ཚན།	རྗེ་བ།	བློ་ཤེས།	གོ་རྟོག་ས།	ལག་ལེན།	དབྱེ་དཔྱད།	དབྱེ་ཞིབ།	གསལ་རྩོམ།	སློབ།
སློབ་ཚན་ ཀ། སྤྱང་དང་གཏམ་རྒྱུད། (༣༠)	རྗེ་བ་ ₁ པ། ལན་གྲུ་མ་ལ་ཅན། (༥)	༡ (༡)	༣ (༡)	༣ (༡)	༥,༥ (༡+༡)			༥ (༥)
	རྗེ་བ་ ₂ པ། ལན་རྒྱུད། (༡༠)	༡ (༣)	༣ (༣)	༣ (༣)	༥ (༣)	༥ (༣)		༥ (༡༥)
	རྗེ་བ་ ₃ པ། ལན་སྤེལ། (༡༥)			༡ (༥)		༣,༣ (༥+༥)		༣ (༡༥)
སློབ་ཚན་ ཁ། འགྲི་རྩོམ། (༣༠)	རྗེ་བ་ ₁ པ། ལན་གྲུ་མ་ལ་ཅན། (༥)	༡ (༡)	༣,༣ (༡+༡)	༥ (༡)	༥ (༡)			༥ (༥)
	རྗེ་བ་ ₂ པ། ལན་རྒྱུད། (༡༥)	༡ (༣)	༣,༣ (༣+༣)	༥ (༣)	༥ (༣)			༥ (༡༥)
	རྗེ་བ་ ₃ པ། ལན་སྤེལ། (༡༥)				༡,༣ (༥+༥)	༣ (༥)		༣ (༡༥)
སློབ་ཚན་ ག། སློབ་རྩོམ། (༣༠)	རྗེ་བ་ ₁ པ། ལན་གྲུ་མ་ལ་ཅན། (༣)	༡ (༡)	༣ (༡)		༣ (༡)			༣ (༣)
	རྗེ་བ་ ₂ པ། ལན་རྒྱུད། (༩)		༡ (༣)	༣ (༣)	༣ (༣)			༣ (༩)
	རྗེ་བ་ ₃ པ། ལན་སྤེལ། (༡༨)			༡,༣ (༥+༥)			༣ (༥)	༣ (༡༨)
སློབ།		༥ (༩)	༦ (༡༦)	༦ (༢༥)	༩ (༣༣)	༥ (༡༦)	༡ (༥)	༣༥ (༩༥)

རྩོག་སློབ། ལྷན་གྲུ་མ་ལ་ཅན་ལི་ཡེ་ཡི་གཞི་རྒྱུ་ ལྷན་སྤྱད། ལྷན་གྲུ་མ་ལ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་ལོ།

ENGLISH

COMPETENCY BASED ASSESSMENT TEST

SUBJECT: ENGLISH

TOTAL MARKS: 80

CLASS: VII - VIII

TIME: 2 HRS 15MINS

Name: _____	Roll No. _____
School: _____	Section: _____
Dzongkhag: _____	Gender: _____

For Teacher Use Only

Section	A (Writing)		B (Language)			C (Short Story)								
	Essay	Letter				QI				QII		QIII		
Question	Q I	QII	QI	QII	QIII	i	ii	iii	iv	i	ii	i	ii	iii
Mark	15	8	5	5	5	1	1	1	1	2	2	4	4	4
Mark scored														
Initial														
Total score														

Section	C (Essay)									C (Poetry)					
Question	QI				QII		QIII			QI		QII		QIII	
	i	ii	iii	iv	i	ii	i	ii	iii	i	ii	i	ii	i	ii
Mark	1	1	1	1	2	2	4	4	4	1	1	2	2	4	4
Mark scored															
Initial															
Total score															
Final score:															
Initial of the tabulator:															

READ THE FOLLOWING DIRECTIONS CAREFULLY:

1. **Do not** write during the **first fifteen minutes**. This time is to be spent on reading the questions.
2. Answers to **all** the questions must be written neatly in the **spaces** provided.
3. In this paper, there are **three sections: A, B and C**. **All questions in section A and B are compulsory**.
4. Section C has three genres: **Short Stories, Essay and Poetry**. Each genre has **Multiple Choice Questions (MCQ), Short Answer Questions (SAQ) and Extended Response Questions (ERQ)**.
5. **All MCQs and SAQs are compulsory**. For **Short Story and Essay**, attempt **TWO ERQs** from the **THREE** given choices. For **Poetry**, attempt **ONE ERQ** from **TWO** given choices.

SECTION A

Writing

Question I

[15]

Direction: *Write a narrative essay or a realistic fiction of about 200-250 words on any ONE of the topics given below.*

- i. The most unforgettable incident in your life.
- ii. "Friendship is not about whom you have known the longest. It's about who come and never left your side," Write about a friend who has been by your side all the time.

Question II

[8]

Direction: *You are Yangchen of Dekiling Middle Secondary School, Samtse. Write a letter on any ONE of the contexts given below:*

- i. Your friend Dema, studying in Wamrong Lower Secondary School, Trashigang had written to you expressing her struggle to score good grades. Write back to her suggesting ways to help her perform well in studies.
- ii. There are people breaking Covid-19 protocol in your school. Write a letter to the Principal requesting him to solve the problem.

SECTION B: LANGUAGE AND GRAMMAR

(15 Marks)

Question I

Direction: For each question, there are *FOUR* responses: A, B, C and D. Choose the corresponding the correct answer and write it down in your answer sheet. [5]

- i. My sister _____ too much!
- A laugh
  - B laughs
  - C is laughing
  - D was laughing
- ii. ***“I want to lose weight, yet i eat chocolate daily.”***
The above sentence is an example of _____ sentence.
- A a complex
  - B a compound
  - C a fragmented
  - D an independent
- iii. Which **ONE** of the following sentences is an example of a *past perfect tense*?
- A She spoke slowly.
  - B She will speak with them.
  - C She has spoken with her uncle.
  - D She had spoken with him, few times.
- iv. ***“He banged his head against the glass door.”***
The underlined word is
- A a verb.
  - B an adverb.
  - C a pronoun.
  - D an adjective.
- v. She could not perform well in Math because she ran _____ time.
- A off
  - B out of
  - C away with
  - D away from

Question II

[5]

Direction: Rewrite each of the following sentences according to the instructions given in brackets.

- i. The door was closed by Dorji. (Change into Active Voice)
- ii. "Please paste it on the wall," my sister said. (Change into indirect speech)
- iii. She can have tea. Or she can have coffee. (Rewrite using 'either ... or'....)
- iv. The twins like ice cream, _____ (End the sentence using a question tag)
- v. You must be _____ in my class. (Choose the correct idiomatic phrases: all eyes and ears/ seeing eye to eye)

Question III

[5]

Direction: Rewrite the following sentences correctly (the parts that need to be corrected have been underlined, and clues have been given in brackets).

- i. My mother asked me to hold in a moment as she was on the phone. (phrasal verb).
- ii. Most of the houses in Bhutan have an alter room. (homophone)
- iii. The volunteers almost cleared two acres of land. (misplaced modifier)
- iv. My sister Pema hates beans, and I, however, do not like the vegetable. (incorrect connector/discourse marker)
- v. If only I was a bird! (subjunctive mood)

SECTION C: READING AND LITERATURE

Short Story

(16 Marks)

Read the instructions carefully and answer the questions based on the story 'Which Way?' by Karleen Bradford'

Question I

[1 x 4]

Direction: For each question, there are FOUR responses: A, B, C and D. Choose the corresponding the correct answer and write it down in your answer sheet.

- i. The main character in the story takes the long way, and later becomes a [1]
  - A sociologist.
  - B housewife.
  - C teacher.
  - D doctor.

- ii. Lauren has to hurry to her class because she [1]
A gets up late.
B takes the long way.
C spends time taking care of the younger kids.
D spends time thinking about her birthday celebration.
- iii. Which one of the narrative methods is used in the story? [1]
A Epistolic
B Flashback
C Chronological
D Foreshadowing
- iv. The theme of the story is [1]
A taking care of younger ones.
B choices and decisions.
C taking responsibility.
D expressing oneself.

Question II

Direction: Read the questions carefully and write your answers in the answer sheet provided.

- i. In about three or four lines, write what happens to Laureen when she takes the shortcut. [2]
- ii. In what ways is the character of the boy in the story “The Nest” by Robert Zacks similar to or different from you? Write down any TWO similarities or differences. [2]

Question III

Direction: Choose any TWO from the THREE questions given below and write your answers in the answer sheet provided.

- i. What are the similarities in terms of theme between the stories, *Which Way?* by Kareen Bradford and *The Nest* by Robert Zacks? [4]
- ii. In about 60 to 70 words, write down an ending of the story, *Which Way?* if Laureen had not met with an accident when she took the long way to her class. [4]
- iii. Write about an incident when you faced a similar situation as Jimmy at the end of the story, *The Nest*. [4]

Essay
16 marks

Direction: Read the essay given below carefully and answer the questions that follow.

Dinosaurs lived on earth from 225 million years to 65 million years ago, long before the first human appeared. These fascinating groups of reptiles were of different sizes and types. Dinosaurs' skeletons and life like models can help us imagine what these fascinating animals were like. These dinosaurs developed from the reptiles that emerged on to dry land from the swampy waters which covered the earth. There were tiny ones as well as giants, which fed on the lush vegetation. The prowling hunters fed on the plant eaters. There were winged dinosaurs which flew among the treetops.

Dinosaurs hatched out of eggs. Scientists believed that some of them lived in families where the adults took care of the young. Some dinosaurs had large brains and hunted in packs, others had tiny brains and very low intelligence. These biggest land animals of all time make a fascinating study. The discovery of thousands of bones proves that they did not all live at the same time. When one species died out, another rose to take its place.

Dinosaur's fossils were very rare. Rocks at the bottom of the sea do not contain any dinosaur's fossils as they were land animals. They were mostly found in the rock layers that formed at the bottom of swamps or lakes or rivers.

There are many theories that try to explain the death of the dinosaurs. Some are more unlikely than the others, some scientists believe that an enormous asteroid crashed into the earth and caused their death. Some others believe that they may have become extinct over a very long period of time because of the change in the climate.

[1 x 4]

Question I

Direction: For each question, there are **FOUR** responses: **A, B, C and D**. Choose the correct answer and write it down in your answer sheet.

- i. According to the essay, dinosaurs were [1]
- A birds.
  - B reptiles.
  - C mammals.
  - D amphibians.
- ii. Which of the following is **TRUE**? [1]
- A Dinosaurs were clumsy.
  - B Dinosaurs were very intelligent.
  - C Some dinosaurs were vegetarian.
  - D Fossils of dinosaurs are mostly found under the sea.

- iii. Which one of the following statements about the dinosaurs show that they existed for a long time on earth? [1]
- A When one type of dinosaur died out another type took over its place.
  - B Some dinosaurs united and hunted together.
  - C Some dinosaurs had wings and could fly.
  - D Dinosaurs fed on both grass and meat.
- iv. Which of the following theories best explains as to why dinosaurs became extinct? [1]
- A They ate one another.
  - B Climate became unfavourable for them.
  - C New mammals ate too many dinosaurs' eggs.
  - D Humans are responsible for their disappearance.

Question II

Direction: *Read the questions carefully and write your answers in the answer sheet provided.*

- i. How did the dinosaurs develop? Explain briefly in your own words. [2]
- ii. Give an appropriate title to the essay. Explain why you decided to give that title. [2]

Question III

Direction: *Choose any TWO from the THREE questions given below and write your answers in the answer sheet provided.*

- i. The essay states that “these biggest land animals of all time (the dinosaurs) make a fascinating study” Explain why. [4]
- ii. Explain in about 50 to 60 words your own belief on why or how the dinosaurs disappeared from the earth. [4]
- iii. In about 50 to 60 words write down how the world would be today had the dinosaurs not become extinct. [4]

Poetry

(10 Marks)

Read the poem given below carefully and answer the questions that follow.

My New Best Friend

Today I met a great new friend
Who knew me right away;
It was funny how she understood
All that I had to say

She listened to my problems
She listened to my dreams;
We talked about love and life,
She'd been there too-it seems!

I never once felt judged by her
I knew just how I felt;
She seemed to just accept me
With all the faults I'd been dealt.

She did not interrupt me
Or need to have her say;
She just listened very patiently
And did not go away

I wanted her to understand
How much this meant to me;
But as I went to hug her something startled me.
I put my arms in front me

And tried to pull her nearer;
And realized that my new best friend
Was nothing but a mirror.

Kimberly Kirberger

Question I

[1 x 2]

Direction: For each question, there are FOUR responses: A, B, C and D. Choose the correct answer and write it down in your answer sheet.

- i. “She listened to my problems.” [1]
‘She’ in the above statement is referred to
- A a mirror.
  - B an image.
  - C a young girl.
  - D a young boy.
- ii. “I never felt judged by her” means she was never _____ by her friend. [1]
- A observed
  - A criticized
  - B humiliated
  - C appreciated

Question II

Direction: Read the questions carefully and write your answers in the answer sheet provided.

- i. What does the line “something startled mean”? Why was she startled? [2]
- ii. Write down a four-line stanza as a continuation to the poem. [2]

Question III

Direction: Choose any ONE from the TWO questions given below and write your answers in the answer sheet provided.

- i. Do you need a friend to comfort you when you are upset? Give TWO reasons. [4]

OR

- ii. Do you think the speaker in the poem likes himself/herself? Give TWO reasons. [4]

Table of Specification for English – CBAT-VIII

Level of Thinking Content/Skill	Recalling	Understanding	Applying	Analysing	Evaluating	Creating	Total
Section A: Essay Writing						SECTION A QI (15m)	15
Letter Writing			SECTION A QII (8m)				8
Section B: Grammar MCQ – 5 Rewriting/Editing – 5 True or False - 5	SECTION B QI (a-d)- (4m)	SECTION B QI (e) (1m)	SECTION B QI (a-c) (3m) QIII (a-e) (5m)	SECTION B Q2 (d-e) (2m)			15
Section C: Short Story 5 MCQ (1 x 4 = 4) 2 SAQ (Total 4 M) 3 ERQ (Total 8 M) 2 items compulsory	SECTION C Short story QI MCQ (a-c) (3m)			SECTION C Short story QI MCQ (d) (1m) SRQ QII (a) (2m)	SECTION C Short story SRQ QII (b) (2m)		8
				SECTION C ERQ QII & QIII (4m choice)	SECTION C ERQ QI (4m)		8
Essay 5 MCQ (1 x 4 = 4) 2/3 SAQ (Total 4 M) 3 ERQ (Total 8 M) 2 items compulsory		SECTION C Essay MCQ (a-d) (4m) SRQ (a) (2m)	SECTION C Essay SRQ (b) (2m)				8
				SECTION C Essay ERQ QI (4m)	SECTION C Essay ERQ QII& QIII (4m choice)		8
Poetry 2 MCQ (1 x 2 = 2) 2/3 SAQ (Total 4 M) 2 ERQ (Total 4 M) 1 item compulsory		SECTION C Poetry MCQ QI (a) (1m), (b) (1m) SRQ (a) (1m)	SECTION C Poetry SRQ (a) (1m) (c) (2m)				6
				SECTION C Poetry ERQ I & II (4m choice)			4
Total	7	10	21	17	10	15	80
	38			42			

MATHEMATICS

Part II: Sample Paper

SECTION A [30 MARKS] ANSWER ALL QUESTIONS

Question 1

[30]

Direction: For each question, there are **FOUR** responses: **A, B, C and D**. Choose the corresponding alphabet of your response and **CIRCLE** it neatly. **NO** score will be awarded if you circle more than one.

- i. The table below shows the weight of different grains.

Grains	Weight (g)
A	3×10^{-4}
B	3×10^{-3}
C	3×10^{-2}
D	3×10^{-1}

Which grain weighs the least?

- A Grain A
- B Grain B
- C Grain C
- D Grain D

- ii. Tenzin listed down the factors of certain numbers. Which of the following factors will give a **perfect square**?

- A $3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3$
- B $5 \times 5 \times 5 \times 5 \times 5 \times 3$
- C $7 \times 7 \times 7 \times 7 \times 3 \times 3 \times 3$
- D $2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3$

- iii. Gyeltsho works in a store that sells toys. He earns 4% as his commissions for the sales that amounts above Nu10, 000. In one of the months, his sale was Nu 25, 000. What was his commission in that month?

- A Nu 400
- B Nu 600
- C Nu 800
- D Nu 1000

iv. The fuel tank of Karma's car is filled with $8\frac{3}{4}$ litres of fuel. If Kama's car uses $\frac{7}{8}$ litre of fuel to get to work in the morning, how many round trips can she make from work to home and back?

- A 5
- B 8
- C 9
- D 10

v. Tobden made the following pattern using grey and white squares.

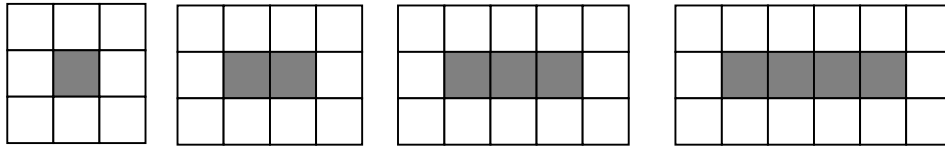

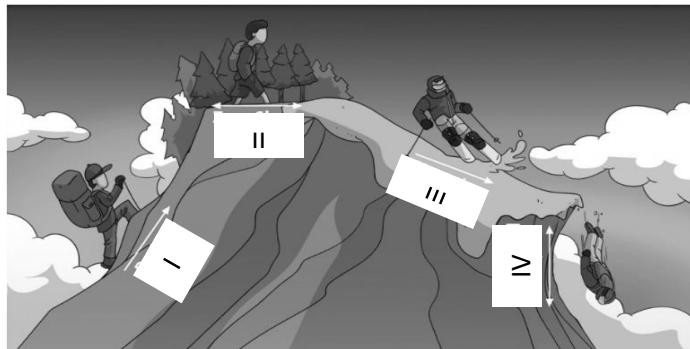
Figure 1   Figure 2   Figure 3   Figure 4

How many white squares will he need to make the sixth figure?

- A 16 white squares
- B 18 white squares
- C 20 white squares
- D 22 white squares

vi. Which of the following has a negative slope?

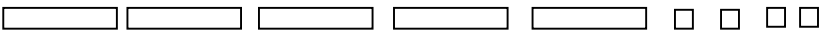
- A I
- B II
- C III
- D IV

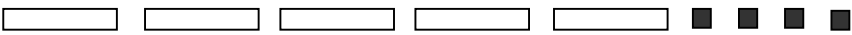

vii. Selden added $(3x+6) + (2x-2)$ using algebraic tiles. Which model below describes the sum of the given addition expression?

A

B

C

D

viii. A triangle whose sides are 6cm, 8cm and 10cm is

- A Equilateral triangle
- B Right angled triangle
- C Obtuse angled triangle
- D Acute angled triangle

ix. A farmer is making a fence for his square shaped kitchen garden. He uses 300 m of barbed wires. What is the length of each side?

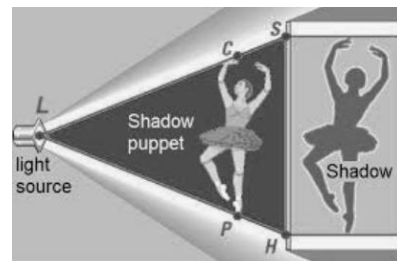
- A 50 m
- B 75 m
- C 100 m
- D 150 m

x. Dorji adds some sugar cubes that has a volume of 20cm^3 and pours 200ml of hot water in a mug to the brim. What will be the capacity of mug?

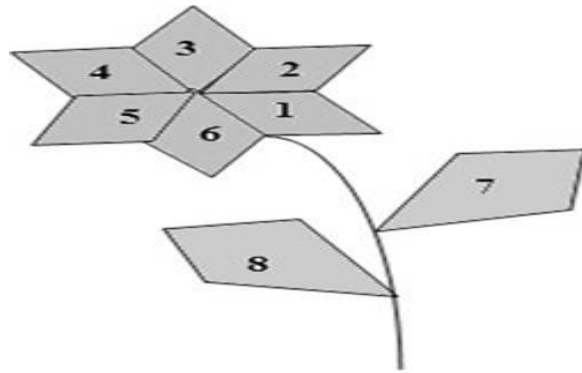
- A 180ml
- B 220ml
- C 400ml
- D 4000ml

xi. Name the transformation shown in the picture given below.

- A Translation
- B Reflection
- C Rotation
- D Dilatation

xii. In the diagram given below, which shape is the rotational image of shape 5?

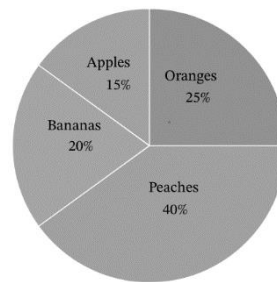
- A. Shape 1
- B. Shape 2
- C. Shape 3
- D. Shape 4

xiii. A school wants to estimate the percent of class VII students who will be in the same school next year. Which of the following is a biased sample?

- A Asking only boys in the class
- B Asking few boys and girls in the class
- C Asking about 15 students in the class
- D Asking few boarders and day scholars in the class

xiv. This chart shows the favorite fruits of 40 students in a class. How many students chose apples?

- A 6
- B 8
- C 10
- D 16

xv. Sonam has bag filled with apples and mangoes picked from her orchard.

In the Basket	Number
Ripped Mangoes	6
Green Mangoes	8
Ripped Apples	7
Green Apples	3

Sonam wants to pick up only ripped mangoes from her bag. What is the probability of picking ripped mangoes?

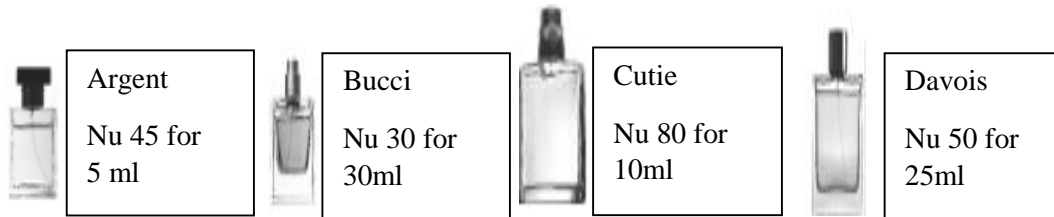
- A $\frac{1}{8}$
- B $\frac{1}{4}$
- C $\frac{1}{3}$
- D $\frac{7}{24}$

SECTION B (50 MARKS)
ANSWER ALL QUESTIONS

Question 2

- a. A shop sells these four perfumes.

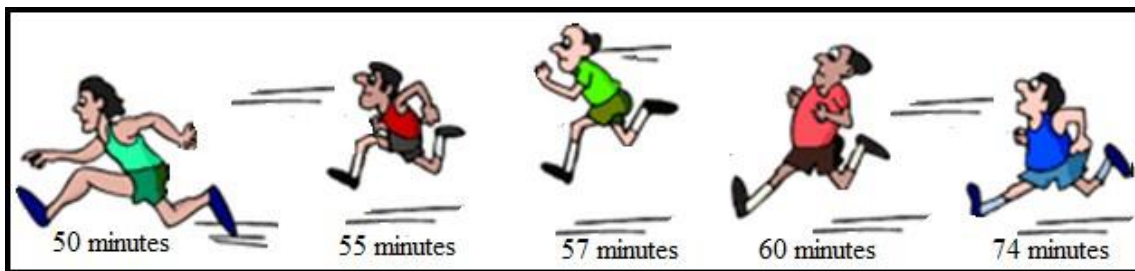
[2]

Which of the perfume has the highest price per ml?

- b. In the annual marathon race, 5 participants completed 12km distance at different timing.

[3]

Which runner has an average speed of 5 minutes/km?

[5]

Question 3

- a. One of the sports shops is offering discounts on all items in his shop. There was 20% off the regular price for football boots. The regular selling price of the boot is Nu 2500. How much will it cost now?

[3]

- b. Tashi borrowed Nu 6000 at an annual interest rate of 10% for 5 years. How much interest will Tashi pay back after 5 years?

[2]

Question 4

- a. A woman got on the elevator on the fourth floor. The elevator went down 2 floors, then up 11 floors. Then, the woman got off the elevator. On which floor did the woman exit the elevator [2]
- b. Calculate the expression given below [3]

$$\frac{2}{3} - \frac{2}{5} \times \left(\frac{1}{3} + \frac{2}{6} \right)$$

Question 5

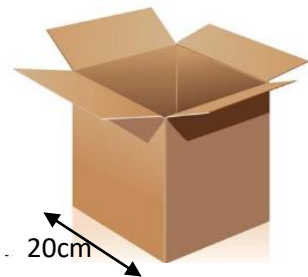
- a. The table below describes the relationships between the term number and term value

Term number	Term value
1	3
2	7
3	11
4	
5	

- i. Copy and complete the table [1]
- ii. Create an equation and then find the value of 15th term. [2]
- b Simplify the expression given below [2]

Question 6

- a. Tshering wants to send a parcel to her friend. She uses a cubed shaped box with a side length of 20cm [2]

- i. How much would the box hold if the box is fully filled? [3]

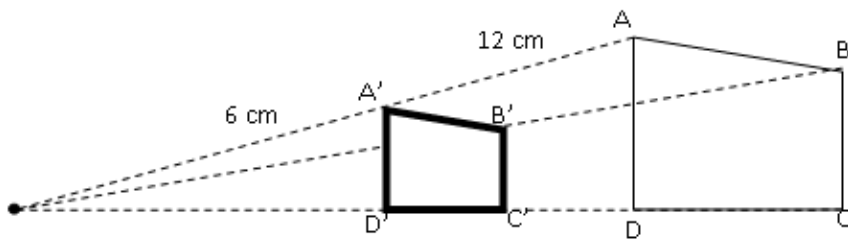
ii. If her parcel fills only $\frac{3}{4}$ of the box. What is the volume of the extra space? [2]

Question 7

- a. The length of a rectangle is 4 less than 3 times its width. If its width is 5cm, what will be its perimeter? Sketch the rectangle with its dimensions [3]
- b. Find the area of the rectangle in **part a**? [2]

Question 8

Use the diagram given below to answer the following questions. [3]

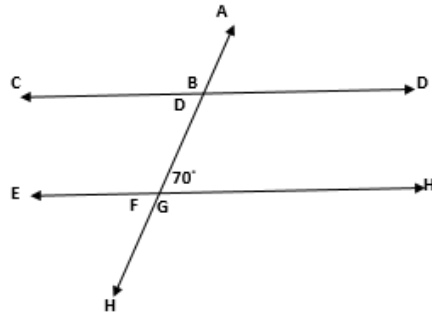

- a. What is the scale factor of the dilated image in the shape given above? [2]
- b. Dilate the shape ABCD by a scale factor of 2 using a dilatation center X [3]

Question 9

a. Find each angle from the diagram given below.

[3]

i. $\angle ABC$

ii. $\angle EFH$

iii. $\angle CDF$

b. Use the above diagram to find each angle.

[2]

i. An angle that is adjacent to angle D.

ii. An angle that is supplementary to angle G

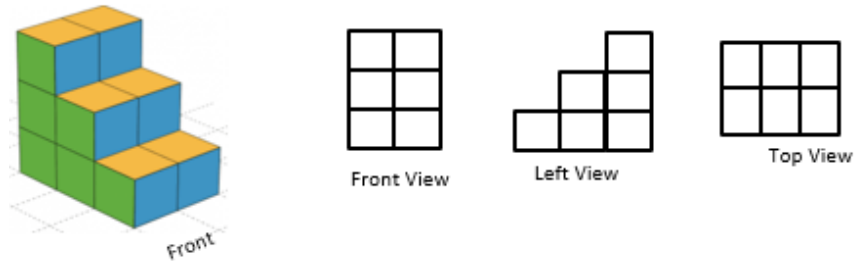
Question 10

a. Use 13 cubes to construct any structure of your choice.

[2]

- b. Tashi builds a model of a staircase and drew the face views of his model. He found out that the face views do not match the model. Help him to draw the correct face views. [3]

Question 11

- a. Mr Rinzin teaches Mathematics in eighth grade. There are 30 students in his class. He conducts a test at the end of every unit. The data below represents the score of one of the Mathematics test conducted.

7,27,11,21,32,8,15,26,5,35,15,27,6,37,29,16,32,28,27,45,17,24,35,28,19,21,39,20,50,9

,

- i. Use the above data and prepare a table of values using interval [2]
- ii. Draw a histogram using frequency table [2]
- iii. What is the probability of student scoring 20 to 30? [1]

Sample Test Blueprint and Question Paper for class VIII at key stage III

Class VIII

Part I: Test Blueprint

Section A - MCQ (30 marks)

Strands	Remembering	Understanding	Applying	Analyzing	Evaluating	Creating	Weightage
Numbers and Operations	Q1(i)[2] Q1 (v)[2]	Q1(ii)[2]	Q1(iii)[2]	Q1(iv)[2]			10
Patterns and Algebra		Q1(vii)[2]	Q1(viii)[2]	Q1(vi)[2]			6
Measurement	Q1(xi)[2]	Q1(x)[2]	Q1(ix)[2]				6
Geometry			Q1(xii)[2]				2
Data Management and Probability	Q1(xiii)[2]	Q1(xv)[2]	Q1(xiv)[2]	Q1(xvi)[2]			6
Total	8	8	10	10	4	0	30

Section B (50 Marks)

Strands	Remembering	Understanding	Applying	Analyzing	Evaluating	Creating	Weightage
Numbers and Operations		Q2(b)[3] Q4(a)[2]	Q2(a)[2] Q3(a)[3] Q3(b)[2]	Q4(b)[3]			15
Patterns and Algebra		Q5(a)[3]	Q5(a)ii[2] Q5(b)[2]		Q5(a)i[1]		5
Measurement		Q7(b)[2]	Q6(a) i[3]	Q6(a) ii[2] Q7(a)[3]			10
Geometry	Q9(a)[3]	Q8(a)[2] Q9(b)[2]		Q8(b)[3]	Q10(b)[3]	Q10(a)[2]	15
Data Management and Probability		Q11(a)iii[1]		Q11(a)ii[2]	Q11(a)i[2]		5
Total	3	12	14	13	6	2	50

SCIENCE

COMPETENCY BASED ASSESSMENT TEST

SUBJECT: SCIENCE

TOTAL MARKS: 70

CLASS: VIII

TIME: 1.5 HRS

Name: _____ **Roll No.** _____

School: _____ **Section:** _____

Dzongkhag: _____ **Gender:** _____

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:

1. In this booklet you will find **NINE** questions. You must answer **ALL** the questions.
2. Answers to all the questions must be written neatly in the spaces provided.
3. Do not write during the first fifteen minutes. This time is to be spent on reading the questions.
4. You will have **ONE and HALF** hour to answer all the questions.
5. You will **NOT** be allowed to leave the examination room until the completion of the stipulated time.

(First **FIFTEEN** minutes could be used by the teachers on duty to explain the instructions)

For Teacher's Use Only

Question	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5				Q6					Q7		
					a.i	a.ii	b.i	b.ii	a	b.i	b.ii	c	d	a	b.i	b.ii
Mark	10	7	6	7	2	2	2	2	1	1	1	3	2	2	1	1
Mark scored																
Initial																
Total Score																

Question	Q7			Q8						Q9				
	c.i	c.ii	d	a.i	a.ii	b	c.i	c.ii	d	a.i	a.ii	b.i	b.ii	c
Mark	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	2
Mark scored														
Initial														
Total Score														

Total Score: _____

Initial of the Tabulator: _____

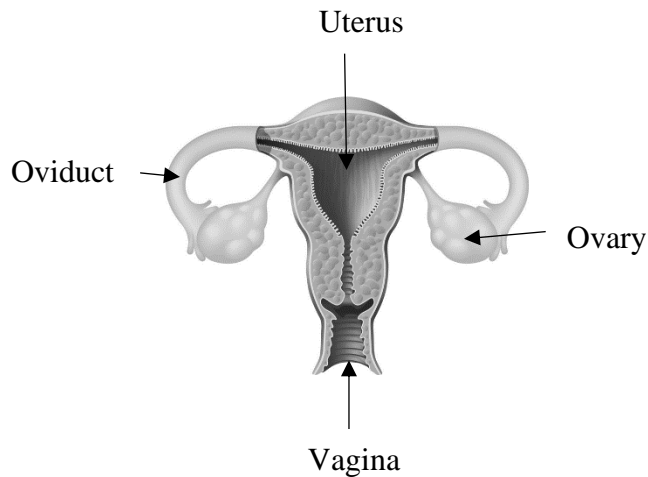
Section A (30 Marks)

Question 1

[10]

Direction: For each question, there are four alternatives: A, B, C and D. Choose the correct alternative and circle it. Do not circle more than ONE alternative. If there are more than one choice circled, NO score will be awarded.

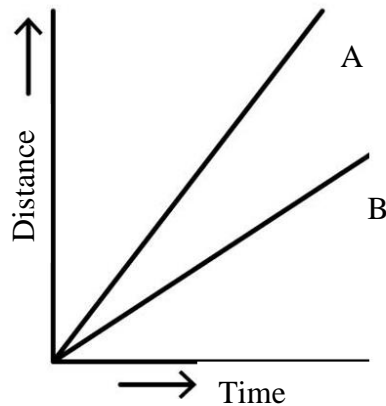
- i. Our brain controls all body activities, likewise which cell organelle controls all the functions of the cell?
- A golgi bodies
  - B mitochondria
  - C cytoplasm
  - D nucleus
- ii. In the diagram given below, identify the part where the ovum is produced and the baby is developed.

- A ovary and uterus
- B uterus and vagina
- C oviduct and uterus
- D vagina and oviduct

- iii. As the tide rises and the water flows towards the sea shore, the plants growing at the sea shores wilt. What process is responsible for such effect?
- A osmosis
  - B diffusion
  - C transpiration
  - D active transport
- iv. Since the outbreak of Covid-19, it has been one of the leading causes of death around the world. Despite the disease being deadly, some people are able to fight it off with minor symptoms. Such human resistance to the disease for survival can be understood as
- A interspecific competition
  - B natural selection
  - C predation
  - D speciation
- v. Acetone is used as a nail polish remover because acetone is a
- A solute
  - B solution
  - C solvent
  - D saturated solution
- vi. Distillation is the industrial technique of purifying alcohol. Such separation process is determined by the difference in the
- A melting points of the components.
  - B boiling points of the components.
  - C thickness of the components.
  - D density of the components.

- vii. Car A and car B moved from the same spot and recorded their time of arrival at a particular destination. The graph given below shows the distance-time graph of the cars.

What can you conclude from the distance-time graph?

- A A and B are not in the state of uniform motion.
  - B A and B are moving with same speed.
  - C B is faster than A.
  - D A is faster than B.
- viii. If you drop a ball from a height of 10 m, what would happen to the potential and kinetic energy of the ball during the fall?
- A The potential energy of the ball decreases and the kinetic energy increases.
  - B The potential energy of the ball increases and kinetic energy decreases.
  - C The potential energy of the ball is zero and kinetic energy is maximum
  - D The potential energy of the ball is equal to the kinetic energy.
- ix. An ammeter connected to a resistor of 4 ohms reads an electric current of 2 A. What would be the voltage across the resistor?
- A 6 V
  - B 7V
  - C 8V
  - D 9V

- x. You are given kerosene, turpentine, glycerin and water whose refractive indices are 1.44, 1.47, 1.46 and 1.33 respectively. If you pass a beam of light through these four different solvents, in which of these solvents would the light travel the fastest?
- A turpentine
  - B kerosene
  - C glycerin
  - D water

Question 2

[7]

Direction: Fill in the blanks with appropriate word(s).

- i. Generally, chain smokers complain of shortness of breath because the nicotine destroys the alveoli in lungs which makes the _____ of oxygen and carbon dioxide difficult.
- ii. The natural ecological balance can be restored by the practice of _____ farming.
- iii. Selling the semen of good breed bulls to enhance dairy farming is a process of _____ breeding.
- iv. People normally drink cold milk after consuming spicy food because the milk _____ the acid in the stomach.
- v. Wearing a high-heeled shoe for a long duration is painful because the force from the body is acting over a _____ area at the pointed end.
- vi. Water should never be used to put out fires caused by a short circuit because water is a good _____ of electricity and the person may get electric shock.
- vii. When the sunlight passes through water droplets, a rainbow is formed due to the _____ of sunlight.

Question 3**[6]**

Direction: Match each item in column I against the most appropriate item in column II. Write only the alphabet against the number in the space provided below.

Column I		Column II	
i	Fusion of sperm and ovum	a	isotopes
ii	Absorption of water by plants	b	Ohm's law
iii	Different flora and fauna	c	zygote
iv	Same mass and different atomic number	d	centripetal force
v	Greater the resistance, lesser the current	e	embryo
vi	Force acting towards the centre	f	osmosis
		g	biodiversity
		h	centrifugal force

i
ii
iii
iv
v
vi

Question 4

[7]

Direction: Write TRUE or FALSE against each statement in the space provided.

- i. The large intestine is longer than the small intestine. (_____)
- ii. During photosynthesis, plants take in carbon dioxide and release oxygen. (_____)
- iii. Selective breeding often results in a population of animals or plants with very similar genes. (_____)
- iv. A block of carbon is broken down into small pieces. Each piece represents different kind of atoms. (_____)
- v. Soluble solid substances can easily be separated from their solvents by distillation. (_____)
- vi. If the resistor is connected in series, the voltage across the wire changes. (_____)
- vii. When a ray of light passes from glass to air, it bends towards the normal. (_____)

Section B (40 Marks)

Direction: Answer the following questions in the space provided. The marks for each question are given in the brackets [ ].

Question 5 [8 Marks]

- a. i. During SUPW in the school, a class is entrusted with a task to propagate the rose plants through the stem cutting method. Mention the essential steps of the technique. [2]

- ii. In farming, one of the factors that hampers the yield of the crop is weeds as they compete with the crops for nutrients, water, sunlight and space. [2]

Suggest how organic matters such as grain straw, hay, tree leaves and other crop residues can be used to help control the weeds.

- b. i. In Canada and around the world, industrial activities have increased the amount of mercury in the lakes, rivers and oceans.

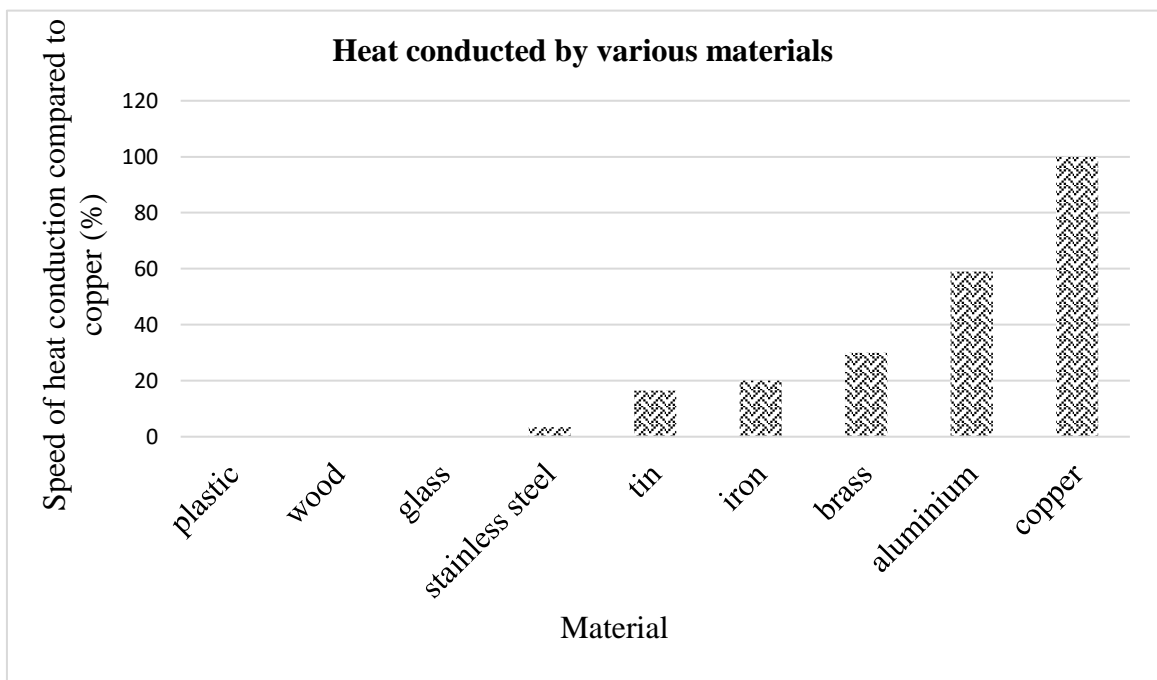
It is riskier to eat the larger fish than the smaller ones. Justify with **TWO** points. [2]

- ii. Two million trees are cut down every day for manufacturing paper. While digital textbooks can save tress, printed text books are convenient to study. Support your preference with **TWO** reasons. [2]

Question 6 [8 Marks]

- a. A student carries a bag weighing 5 kg from the ground floor to his class on the first floor which is 2 m high. Calculate the work done by the boy. [1]

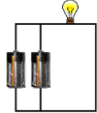
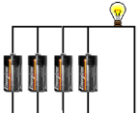

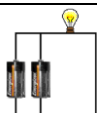
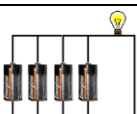

- b. Study the graph below and answer the questions that follow.

- i. What can you conclude from the graph? [1]

ii. If you want to buy a utensil for cooking, which material would you prefer? Why? [1]

c. Ngawang carried out several experiments to study the relationship between voltage, current and resistance. The following table shows the record of his experiment.

Row	Circuit Diagram	Battery Voltage	Total Resistance	Current
1		3V	6Ω	0.5A
2		6V	6Ω	1A
3		9V	6Ω	1.5A
4		3V	12Ω	0.25A
5		6V	12Ω	0.5A
6		9V	12Ω	0.75A

1. Compare rows 1, 2, and 3
  2. Compare rows 1 and 4
  3. Compare rows 5 and 6
- [3]

- d. Human-wildlife conflict has become a major issue for our farmers. To address this issue, design an electric bell to chase away the wild animals from the field. [2]

--	--

Question 7 [8 Marks]

a. Calculate the number of protons, electrons, and neutrons present in ${}_{13}\text{Al}^{27}$. [2]

b. Study the figure given below and answer the following questions.

Proton- **p p p p p p p p**
 Neutron - **n n n n n n n n**
 Electron - **e e e e e e e e**
Element A

Proton- **p p p p p p p p**
 Neutron - **n n n n n n n n**
 Electron - **e e e e e e e e**
Element B

Proton- **p p p p p p p p**
 Neutron - **n n n n n n n n n n**
 Electron - **e e e e e e e e**
Element C

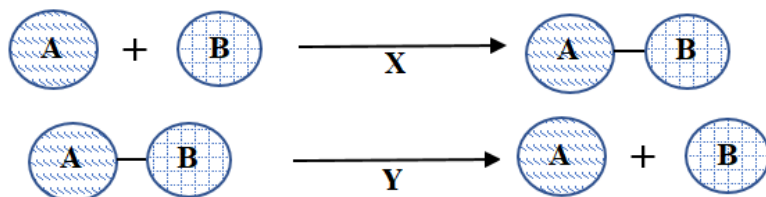
Proton- **p p p p p p p p p p**
 Neutron - **n n n n n n n n**
 Electron - **e e e e e e e e e e**
Element D

i. Identify the isotopes. [1]

ii. Represent an isotope of element B. [1]

- c. Look at the representations of chemical reactions, X and Y, and answer the questions that follow.

- i. Identify the types of reactions.

[1]

- ii. Write **ONE** difference between the above reactions.

[1]

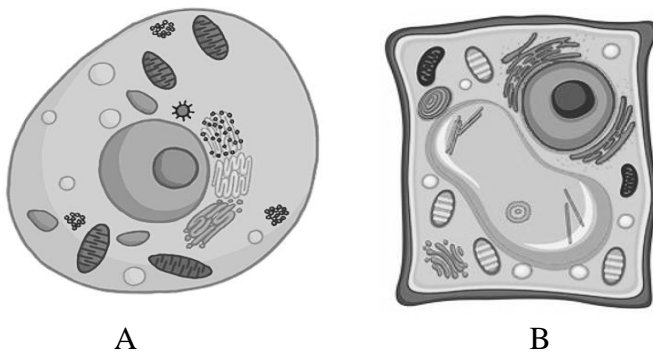

- d. Acid rain is caused equally by natural and man-made activities. Justify your agreement or disagreement with the statement with **TWO** reasons.

[2]

Question 8 [8 Marks]

a. i. Which organelle is known as the powerhouse of the cell? Why? [1]

ii. Observe the following diagram and answer the question.

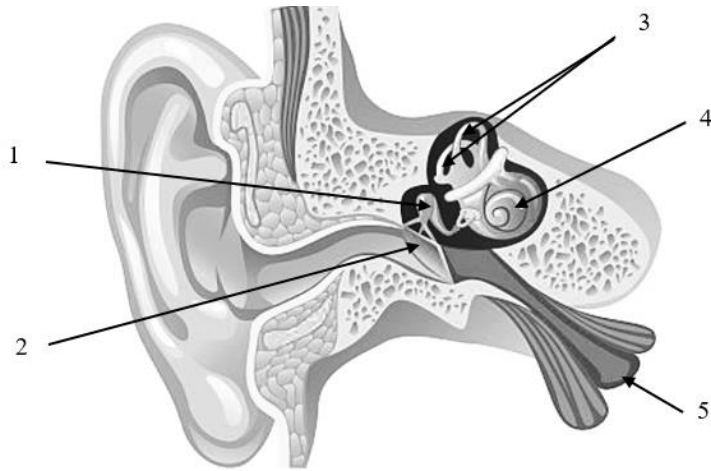

Find out **ONE** difference between cell A and cell B based on their vacuoles. [1]

b. With changing times, our lifestyle has also changed in many ways, thereby influencing our health. Justify with any **TWO** examples. [2]

--	--

c. Study the following diagram and answer the questions that follow.

i. Label the parts 1, 2, 3, 4.

[2]

ii. What will happen to you if part labelled 5 is damaged? Why?

[1]

d. With an example, explain **ONE** use of bases in our day to day life. [1]

Question 9 [8 Marks]

a. i. 'Honey offers more fluid friction than water'. Design an experiment to prove the statement. [2]

--	--

ii. A man can jump 9 m on the Moon. How high can he jump on the Earth? [1]

- b. i. Design an experiment to show that sound needs a medium to travel. [2]

--	--

- ii. A person sitting at a distance can know if a bucket kept under a running tap is getting filled with water. What changes take place in the sound to give this idea? [1]

- c. Though non-luminous, the planets and satellites shine as they reflect light from the Sun and the stars. But they have different brightness. Give **TWO** reasons for the difference. [2]

Test Blueprint for Sample Question Paper

CBAT VIII Science

Core ideas	Section	Weighting	Remembering	Understanding	Applying	Analysing	Evaluating	Creating
Cells	A	1		Q1.i(1)				
	B	2				Q8.a.ii(1)	Q8.ai(1)	
Human as Organisms	A	4	Q3.i(1)	Q1.ii(1) Q4.i(1)	Q2.i(1)			
	B	5				Q8.ci(2) Q8.cii(1)	Q8.b(2)	
Green Plants	A	4	Q3.ii(1)	Q1.iii(1)	Q2.ii(1)	Q4.ii(1)		
	B	4			Q5.ai(2)	Q5.a.ii(2)		
Living Things and their Environment	A	4	Q4.iii(1) Q3.iii(1)		Q2.iii(1)	Q1.iv(1)		
	B	4				Q5.bi(2)	Q5.b.ii(2)	
Classifying Materials	A	2	Q4.iv(1) Q3.iv(1)					
	B	4			Q7.ai(2)	Q7.bi(1) Q7.b.ii(1)		
Materials and Change	A	1				Q1.v(1)		
	B	2				Q7.ci(1) Q7.c.ii(1)		
Separating Mixtures	A	2		Q4.v(1)		Q1.vi(1)		
	B	0						
Patterns in Chemistry	A	1		Q2.iv(1)				
	B	3			Q8.d(1)		Q7.d(2)	
	A	2		Q2.v(1)	Q1.vii(1)			

Forces and Motion	B	3			Q9.iii(1)			Q9.ai(2)
Work, Power and Energy	A	1				Q1.viii(1)		
	B	3			Q6.ai(1)		Q6.bi(1) Q6.bii(1)	
Electricity and Magnetism	A	4	Q3.v(1)	Q2.vi(1)	Q1.ix(1)	Q4.vi(1)		
	B	5				Q6.c(3)		Q6.d(2)
Light and Sound	A	3		Q2.vii(1) Q4.vii(1)	Q1.x(1)			
	B	3			Q9.bii(1)			Q9.bi(2)
The Earth and beyond	A	1	Q3.vi(1)					
	B	2		Q9.c(2)				
Total	A+B	70	8	12	14	21	9	6

GEOGRAPHY

Geography

Marks: 70

Class: VIII

Time: 1.5 hrs

READ THE FOLLOWING DIRECTIONS CAREFULLY

1. Do **not** write for the first **fifteen minutes**. This time is to be spent reading the questions. After having read the questions, you will be given **two hours** to answer all questions.
2. Answer to **all** the question **must** be written neatly in the **answer sheets** provided.
3. In this paper, there are **three** sections. All questions are compulsory.
4. Read the **directions** to each question **carefully** and write your answers accordingly.
5. Once the examination begins, you will **not** be allowed to ask questions, speak with others, or move around.
6. Do **not** leave the examination hall before you made sure that you have answered all the questions.
7. Remember to write **quickly** but **neatly**.
8. Do not forget to write your **name** and **section**.

IF YOU HAVE ANY QUESTIONS, ASK THEM NOW!

Section A

Question 1 Compulsory: To be attempted by all candidates. (1*15 marks = 15 marks)

Direction: Read the following questions carefully. For each question there are four alternatives, (a), (b), (c) & (d). Choose the correct alternative and write it in your answer sheet.

- I. There is continuous day light at the north pole during
  - A. Winter Solstice
  - B. Summer Solstice
  - C. Spring Equinox
  - D. Autumn Equinox

- II. Which gas is used to control fire by neutralizing oxygen?
  - A. Carbon dioxide
  - B. Inert gases
  - C. Nitrogen
  - D. Hydrogen
  - E.

- III. The suitable PH value best for cultivation of crops
  - A. 5
  - B. 6
  - C. 7
  - D. 8

- IV. What is the main work of the river in old stage?
  - A. Transportation
  - B. Meandering
  - C. Deposition
  - D. Erosion

V. If there is an international dateline in between place A and place B, when it is Monday at place A what will be the day at place B.

- A. Wednesday
- B. Saturday
- C. Tuesday
- D. Sunday

VI. There is one hour time difference for every

- A. 15 degrees
- B. 17 degrees
- C. 19 degrees
- D. 21 degrees

VII. There are four distinct seasons in

- A. Torrid zone
- B. Frigid zone
- C. Temperate zone
- D. All of the above

VIII. Gases present in the atmosphere that filters ultraviolet rays is

- A. Oxygen
- B. Carbon dioxide
- C. Ozone
- D. Inert gases
- E.

IX. All the following are the factor affecting climate **EXCEPT**

- A. Latitude
- B. Altitude
- C. Season winds
- D. Longitude

- X. PH stands for potential of
- A. Hydroxyl
  - B. Hydrogen
  - C. Acidity
  - D. Alkaline
- XI. All the following are soil forming factor **EXCEPT**
- A. Parent material
  - B. Climate
  - C. Topography
  - D. Soil profile
- XII. The intensity of earthquake is measure by an instrument called
- A. Seismograph
  - B. Seismometer
  - C. Seismology
  - D. Seismicity
- XIII. Which of the following vegetation is Not correctly matched?
- A. Prairies – South Africa
  - B. Steppes – Russia
  - C. Downs – Australia
  - D. Savannah – Central Africa
- XIV. The population of a country will grow if
- A. The birth rate is far greater than the death rate.
  - B. The death rate is far greater than the birth rate.
  - C. The birth rate and death rate are equal.
  - D. The birth rate and death rate are low
- XV. Which among the following is the cheapest source of energy for cooking at home?
- A. Gas
  - B. Electricity
  - C. Coal
  - D. Fuel wood

Question 2

Write **True** or **False** for the following statements. (1*5= 5 Marks)

- A. On 21st June, the sun rays are vertical over Tropic of Cancer in the northern hemisphere.
- B. Wind is moving air and is caused by difference in pressure in the atmosphere.
- C. Rainfall maintains atmospheric temperature.
- D. Latitude is important for the calculation of time.
- E. The Southern Hemisphere is mostly covered by the water bodies.

Question 3

Fill in the blanks with appropriate words or terms. (1*5=5 marks)

- A. The position on the orbit when the Earth is farthest from the sun is _____.
- B. Prime Meridian and _____ are the two important lines of longitude.
- C. Rainfall, temperature, pressure and _____ are important elements of weather and climate.
- D. Scattered, _____ and Linear are the types of settlements.
- E. A population ..... shows the total population divided into various age groups.

Question 4

Match the items of column A with that of column B in the space given. (1 *5=5 Marks)

Column A	Column B	Answers
1. Youthful stage	A. Delta	
2. Maturity stage	B. Oxbow lake	
3. Old stage	C. River loads	
4. Meander	D. Waterfall	
5. Transportation	E. Broad valleys	
	F. Drainage basin	

Section B

Choose any Three questions from section B. (3*10= 30 Marks)

Question 5 Topographical Map (10 Marks)

Refer Toposheet no 78M/3 and answer the following.

- A. Convert 1: 50,000 into statement scale. (2)
- B. What is the six-figure grid reference of **.1950** and **.848**? (2)
- C. What is the highest and lowest spot height in the toposheet? (1)
- D. Draw the conventional symbol for Footpath and Vehicle Bridges. (1)
- E. Compare the settlement pattern found in 6020 and 8020. Give reasons. (2)
- F. What is the occupation of the people living in four figure grid reference 7050? Why? (2)

Question 6

- A. How does the speed of rotation affect the shape of the earth? (2)
- B. Why does the Torrid Zone receive the maximum amount of heat? (2)
- C. Why is water vapour an important component of atmosphere? (2)
- D. Which of the soil forming factors have more influence in soil formation? Give reasons.(2)
- E. How would you advise your parents about the fertility of the soil when you meet them on vacation? (2)

Question 7

- A. 'Blessed Rainy Day' is celebrated in autumn season in Bhutan. In which season would people living in Australia celebrate and why? (2)
- B. In which heat zones does Bhutan lie? Give reasons. (2)
- C. What type of climate would prevail in Bhutan, if there were no Himalayas? (2)
- D. Which soil is best for cultivation of paddy and why? (2)
- E. Excessive use of chemical fertilizers is common these days. What would be the negative consequences of it? (2)

Question 8

- A. If the time is 10 PM at 45° east. What will be the time at 45° west? (3)
- B. Why days and nights are not of equal length? (2)
- C. Nitrogen and oxygen are equally important for all the living beings on earth. Do you agree? Justify your answer? (3)
- D. Explore the significance of water vapour in the atmosphere and represent in a diagrammatic form. (2)

Question 9

- i. What is a population structure? (1)
- ii. Why are iron and gold considered as non-renewable resources? Give two reasons. (3)
- iii. "Prevention is better than cure". Explain how this statement is relevant in disaster management? (3)
- iv. Differentiate between biotic and abiotic components of an environment. Give examples. (3)

Section C

Compulsory - Map Work (10 Marks)

Question 10

On the outline map of World provided, mark the following features. (1X5=5marks)

- A. Draw along the boundaries to show Australia and South America.
- B. Mark (●) and name Canada and Russia.
- C. Shade Pacific Ocean.

Question 11

On the outline map of Bhutan, mark the following features. (1X5= 5marks)

- A. Label and name Amochu and Nyera Ama chu.
- B. Mark ( ) and name Gangkhar Phunsum and Jiwuchu drakey.
- C. Mark (X) and name Pele La.

Blueprint for class VIII Geography – (Section A, B and C)

Levels of questioning	Weighting	Remembering	Understanding	Applying	Analysing	Evaluating	Creating	Total
The Motions of the Earth	4	MCQI		Q3A	Q6A			4
Latitude and Longitude	6		Q2D, Q2E, Q3B	MCQV, MCQVI, Q8A	Q8B			6
Map Reading and Interpretation	5			Q5 ABCDE				5
The Atmosphere	6		MCQVIII	MCQII, Q2C, Q8D	Q6C, Q8C			6
Weather and Climate	7	Q2A	MCQVII, Q2B, Q3C	MCQIX, Q7A	Q6B	Q7C	Q7B	7
Soil	6	MCQX	MCQIII, MCQXI	Q6E	Q6D, Q7E	Q7D		6
Rivers	6		Q4 1,2,3,4,5	MCQIV				6
Earthquakes and Volcano	3		MCQXII					3
Natural vegetation and Resources	6		MCQXIII, Q9iv	MCQXV	Q9ii			6
Population and settlement	8		Q3D, Q3E, Q9i	MCQXIV				8
Hazard and Disaster	3			Q9iii				3
Map Work (Bhutan, World map)	10			Q10 ABC Q11 ABC				10
Total	70	3	15	20	20	8	4	70

HISTORY

History

Marks: 70

Class: VIII

Time: 1.5 hrs

READ THE FOLLOWING DIRECTIONS CAREFULLY

1. Do **not** write for the first **fifteen minutes**. This time is to be spent reading the questions. After having read the questions, you will be given **two hours** to answer all questions.
2. Answer to **all** the question **must** be written neatly in the **answer sheets** provided.
3. In this paper, there are **three** sections. All questions are compulsory.
4. Read the **directions** to each question **carefully** and write your answers accordingly.
5. Once the examination begins, you will **not** be allowed to ask questions, speak with others, or move around.
6. Do **not** leave the examination hall before you made sure that you have answered all the questions.
7. Remember to write **quickly** but **neatly**.
8. Do not forget to write your **name** and **section**.

IF YOU HAVE ANY QUESTIONS, ASK THEM NOW!

SECTION A - 30 Marks
Multiple Choice Questions (1 X 15 = 15 Marks)

Question I

Direction: *Read the following questions carefully and CIRCLE the most appropriate answer from the given alternatives.*

1. Who was the founder of Drukpa Kagyud School?
  - A Mipham Tenpai Nima
  - B Kuenkhen Pema Karpo
  - C Tsangpa Gyare Yeshe Dorje
  - D Zhabdrung Ngawang Namgyal

2. Which Dzong was built before the arrival of Zhabdrung Ngawang Namgyal?
  - A Drugyal Dzong
  - B Simtokha Dzong
  - C Do Ngoen Dzong
  - D Daga Tashi Thogmen Dzong

3. Name the monastery where Zhabdrung Ngawang Namgyal was enthroned as the 18th Abbot.
  - A Druk Ralung
  - B Druk Wangyal
  - C Druk Zhigatse
  - D Druk Jangchubling

4. Which of the following is **NOT** true about Zhabdrung's departure to Bhutan?
  - A Dispute over the incarnation of Kuenkhen Pema Karpo
  - B Coming to know about his imminent assassination by the Tsangopa ruler
  - C Enthronement of Pagsam Wangpo as the incarnation of Kuenkhen Pema Karpo
  - D To find his destiny in the service of people of Bhutan on the invitation of Druythob Terkhungpa.

(The statement below is to be used with question 5)

As Choezin, Jigme Namgyal saved the life of Trongsa Poenlop Tshokey Dorji in Punakha in 1849.

5. What would have been immediate consequence if Poenlop's life was not saved?
- A Choezin would not have been promised the seat of Trongsa Poenlop
  - B Dhungkar Choeji would not have been an influential political family in Bhutan.
  - C Sharcho Khorlo Tsipgya would not have been brought under the control of Trongsa Poenlop's rule.
  - D Choezin Jigme Namgyal would not have played an important role of a military strategy in the Duar war.
6. Why did Trongsa Penlop Ugyen Wangchuck use the *network of alliance strategy*? The *Network of alliance* here means to
- A settle disputes through peaceful means
  - B mediate disputes between conflicting leaders
  - C appoint strong and capable leaders in key positions
  - D marital relations and appoint relatives in key positions
7. Who were the conspirators against Trongsa Poenlop Ugyen Wangchuck that led to the battle in 1884?
- A Alu Dorji and Phuntsho Dorji
  - B Singye Namgyel and Wangyel La
  - C Dawa Penjor and Kuenzang Thinley
  - D Pema Tenzin and Mangdeb Dendrup
8. The constitution of Bhutan consists of.....articles.
- A 34
  - B 35
  - C 36
  - D 37

A good citizen asserts one's rights and fulfills one's duties, namely civil, political, socio-economic, and culture.

9. The above statement is the attributes of
- A Respect for law
  - B Loyalty and faithfulness
  - C Knowing rights and duties
  - D Fostering tolerance, unity and equality

10. The above pictures are the examples of
- A Material
  - B Non-material
  - C Material source
  - D Non-material source
11. Which of the following tools were used during Old Stone Age?
- A Nets
  - B Spears
  - C Choppers
  - D Machetes
12. The Neolithic Revolution occurred when people figured out how to
- A fish and hunt
  - B use weapon for war
  - C farm and domesticate animals
  - D make clothes using animal skins

13. Which of the following best describes the features of a democracy?
- A Single party system
  - B State control production and consumption
  - C Principle of majority rule and individual rights
  - D Democratic principles and ideas to foster economic growth
14. The word *democracy* is derived from the two Greek words *Demos* and *Cratia*, which means
- A freedom of speech
  - B rule by the people
  - C provision of fundamental rights
  - D right to vote and elect their representatives
15. Religion is defined as
- A a character of an individual
  - B a means to promotes love, care and compassion in all the human beings
  - C an act of believing in God and having a strong feeling of respect for the Gods
  - D a ritual performed during the time of sickness, birth, death and to celebrate religious occasions

Question II

Fill in the blanks. (1 X 5 = 5 Marks)

1. The practice of interacting with the spirit world through changed state of consciousness is called.....
2. Zhabdrung Ngawang Namgyal spread the .....school in Bhutan.
3. The enthronement of Ugyen Wangchuck as the first hereditary monarch marked the end of.....
4. The historical event are created by .....
5. The practice of worshipping one God is called .....

Question III

Write whether the following statements are True or False. (1 X 5 = 5 Marks)

1. Guru Rinpoche's second visit to Bhutan was extensive because he travelled to many places taming anti Buddhist forces. (   )
2. The major dzongs that we have in Bhutan which are used as district headquarters today are the examples of fortified monastic dzongs. (   )
3. Jigme Namgyal left his ancestral home as instructed by Lama Jangchub Tsundrue. (   )
4. Ugyen Wangchuck's first military involvement was in the year 1877 with his father. (   )
5. Religious personalities cannot become the members of the political parties. (   )

Question IV

Match the items in column A with the appropriate answer in column B. (1 X 5 = 5 Marks)

Column A	Column B	Answer
i. 1629 CE	a. Jigme Namgyal was appointed as the Desi	i.
ii. 1651 CE	b. The birth place of Lord Buddha	ii.
iii. 1870 CE	c. Simtokha Dzong was built	iii.
iv. 18 years	d. Zhabdrung went into permanent retreat in Punakha Dzong	iv.
v. Lumbini	e. Universal Adult Franchise	v.
vi. Oddiyana		

SECTION B - 40 Marks

Direction: Answer ALL the questions.

1. Different Buddhist schools came to Bhutan between the 12th to the beginning 17th century. List FOUR sub-schools of Kagyud. $(\frac{1}{2} \times 4 = 2)$
2. How does the presence of Kichu Lhagkhang and Jampa Lhagkhang indicate the existence of Buddhism before the arrival of Guru Rinpoche in Bhutan? Write TWO points. $(1 \times 2 = 2)$
3. If a tourist asked you three things about a Dzong in Bhutan, what FOUR important points will you tell? $(1 \times 4 = 4)$
4. List any of the TWO reasons for Zhabdrung coming to Bhutan? $(1 \times 2 = 2)$
5. Design a timeline on any THREE important events of Zhabdrung Ngawang Namgyal. $(1 \times 3 = 3)$
6. Jigme Namgyal was the most powerful man during his time. Justify the statement with TWO points. $(2 \times 2 = 4)$
7. What were the TWO main causes of the last civil war in Bhutan? $(1 \times 2 = 2)$
8. Why do you think Gyadrung Ugyen Dorji submitted his petition to the Lhengye Tshog to elect Ugyen Wangchuck as hereditary king of Bhutan? (3)
9. Explain the concept of election and the importance of election. $(1 + 2 = 3)$
10. Whether you are citizen by birth or naturalization, most important thing is being a good citizen. Are you a good citizen? Justify with THREE points. $(1 \times 3 = 3)$
11. If you are writing a history, which source would you prefer, the primary or the secondary source more? Write TWO points. $(1 \times 2 = 2)$
12. The evolution of Homo sapiens can be traced through the increase in brain size. Do you agree? Justify with THREE points based on the general features of Mesolithic and Neolithic periods. $(1 \times 3 = 3)$
13. Write ONE advantage and disadvantage each of Democratic form of government? Give an example of a country following democracy. $(2 + 1 = 3)$
14. Name the religion you follow. Write THREE importance of it. $(1 + 3 = 4)$

Sample: Table of Specification, class VIII, Section A-30 %

Section	Strand		Weighting	Marks	Rem	Und	App	Ana	Eva	Crea	Total Marks
Bhutan History and Civics Citizenship Education	Spirituality, Identity and Culture	Buddhism: <i>The Light on the Nation's Path</i>	10	3	MCQ1.1(1)	FIB 2.1(1)		TF3.1(1)			3
	Governance and Peace	Dzong: <i>The Faithful Sentinels of the Land</i>	10	3		MCQ.1 2(1)	Matching 5.1(1)	TF 3.2(1)			3
	Governance and Peace	Choegyel Zhabdrung Ngawang Namgyal – <i>The Architect of the Nation on State Palden Druk</i>	12	4	MCQ.1.3(1)	FIB2.2(1)		MCQ1.4(1) Matching 5.2(1)			4
	Governance and Peace	Monarchy: <i>An Era of Stability and Reforms</i> Jigme Namgyel: Part B	10	3	Matching 5.3(1)		TF3.3(1)		MCQ1.5(1)		3
	Governance and Peace	Monarchy: <i>An Era of Stability and Reforms</i> Druk Gyalpo Ugyen Wangchuck	13	4		MCQ1.7(1)	TF3.4(1)	MCQ1.6(1)	FIB2.3(1)		4
	Governance and Peace	Formation of Government in DCM	8	2	MCQ1.8(1)		TF3.5(1)				2
	Spirituality, Identity and Culture	Good Citizenship	7	2		Matching 5.4(1)		MCQ1.9(1)			2
World History	Historiography	History and its Sources	5	2	FIB 2.4(1)		MCQ1.10(1)				2
	Evolving Civilization	The Stone Age	8	2		MCQ1.11(1)		MCQ1.12(1)			2
	Governance and Peace	Governance and Peace	7	2	MCQ1.14(1)		MCQ1.13(1)				2

	Spirituality, Identity and Culture	Understanding Religion	10	3		MCQ1.15(1)	FIB2.5(1)	Matching 5.5(1)			3
				30	5	7	9	7	2		30

Sample: Table of Specification, class VIII, Section B-40%

Section	Strand		Weighting	Marks	Rem	Und	App	Ana	Eva	Crea	Marks
	Spirituality, Identity and Culture	Buddhism: <i>The Light on the Nation's Path</i>	10	4	Q1. 2 marks		Q2. 2 marks				4
Section A Bhutan History and Civics Citizenship Education	Governance and Peace	Dzong: <i>The Faithful Sentinels of the Land</i>	10	4						Q3. 4 marks	4
	Governance and Peace	Choegyal Zhabdrung Ngawang Namgyal – <i>The Architect of the Na on State Palden Druk</i>	12	5		Q4. 2 marks	Q5. 3 marks				5
	Governance and Peace	Monarchy: <i>An Era of Stability and Reforms</i> Jigme Namgyel: Part B	10	4					Q6. 4 marks		4
	Governance and Peace	Monarchy: <i>An Era of Stability and Reforms</i> Druk Gyalpo Ugyen Wangchuck	13	5			Q7. 2 marks	Q8. 3 marks			5
Section B World History	Governance and Peace	Formation of Government in DCM	8	3		Q9. 3 marks					3
	Spirituality, Identity and Culture	Good Citizenship	7	3				Q10. 3 marks			3
	Historiography	History and its Sources	5	2			Q11. 2 marks				2
	Evolving Civilization	The Stone Age	8	3					Q12. 3 marks		3
	Governance and Peace	Governance and Peace	7	3			Q13. 3 marks				3
	Spirituality, Identity and Culture	Understanding Religion	10	4				Q14. 4 marks			4
				40	2	5	12	10	7	4	40